

Fagbladet

OFFICEREN

05 / OKTOBER 2019

UDFORDRINGER ER KATJAS BRÆNDSTOF

KEND DINE KONSULENTER
DANMARKS FØRSTE CYBERDOKTRIN
LØNFORHANDLINGER FOR KADETTER
DELFINER I SOLOPGANGEN

www.hod.dk

INDHOLD

NR. 5/2019

Leder

Kort nyt

Oberstens sidste tjenesterejse
gik til Kosovo

Rådgiver i Pristina

Dansk cyberdoktrin sætter
retningen for den
virtuelle kampplads

Livets gang i Forsvaret

Faglige Forklaringer

De nye officerer:

- Udfordringer er Katjas
brændstof

- Mere kriger og mindre
administrator

Kend dine konsulenter

Forskningsbaseret
myndighedsbetjening

Delfiner i solnedgangen

Verserende sager

Forsidefoto:
Claus Fisker

Bagsidefoto:
Morten Fredslund

KAN DET VIRKELIG PASSE?

Formand
Niels Tønning
niels@hod.dk

FØRSTE ELEVDELING STÅR I MØRKE UDENFOR VÅBENKAMMERET FOR AT AFHENTE HÅNDVÅBEN. Der er mørkt, fordi lysstofrøret er defekt. Det er godt nok fejlmeldt, som mange andre småfejl, men det tager tid at få ordnet, så nu har delingen samlet ind, så de selv kan skifte røret.

NK deling er på akademiuddannelse, så i dag må de vente på, at to andre befalingsmænd, der er godkendt til at åbne våbenkammeret, kan komme forbi. De har nu god tid, for selv om der for snart et halvt år siden blev bestilt tre biler, så er den ene befalingsmand – sammen med en fra en anden deling – på vej til infirmeriet i Skrydstrup med to sløje elever, og de må derfor alligevel køre nogle gange for at få alle med på skydebanen. Det nytter ikke at spørge nabokompagniet. De har godt nok køretøjer i fast udlån, men de dækker ikke engang kompagniets eget behov – for da de kun har værnepligtige i 8 måneder af året, har de kun fået biler til at løfte 2/3 af enheden ad gangen. Kompagniet har heldigvis lovet at køre ud med ammunitionen – deres Nissan er dog ikke godkendt til transport af farlig gods, men det går nok, hvis de ellers har fået skaffet fyldstof og transportposer til hjemtransport af overskydende ammunition.

Teorien før dagens skydning skulle egentlig være gennemgået på kasernen, men da de endelig fik låst lokalet op, virkede AV-midlerne ikke. NK havde ellers med nogen besvær fået fremskaffet koden til døren, som blev oplyst hans forgænger i jobbet, da denne bestilte lokalet et halvt år tidligere. Heldigvis havde en af de erfarne skydeinstruktører gemt sit flipover materiale, så nu får de en dogmeversion ude på skydebanen.

Skydningen bliver lidt tillempet, for elevdelingen er ikke normeret med TYR, men – som delingsføreren siger – det skal ikke tage vores gode humør; vi fryser ikke, og alle har mindst et par støvler. Modsat så dækker den tildelte ammunitionsnorm kun lige behovet, vel at mærke, hvis et tilfredsstillende resultat opnås ved første forsøg.

Fiktion eller virkelighed?

Enhver sammenligning med hverdagens vilkår på Forsvarets tjenestesteder er måske nok lidt karrikeret, men fuld tilsigtet fra min side. Historien kunne lige så godt have omhandlet enhedens rammer for støtte fra administrative fællesskaber, HR-partnere med egne tolkninger af aftalegrundlaget eller lønsum, som kun dækker 93% af strukturen, og hvor de 93% hurtigt bliver til 80% faktisk bemanning, når man indregner fravær til uddannelse, afspadsring, barsel og sygdom.

Under den netop afsluttede

store brigadeøvelse i Oksbøl mødte jeg to af vores kampbataljoner. Begge bestod egentlig kun af en reel kampunderafdeling og mindre enheder, halvdelen af bataljonernes stabsofficerer og nøglepersonel på alle niveauer var fraværende eller nytiltrådte, og meget udstyr manglede – selv om kampvogne i hast blev fremskaffet til et ministerbesøg.

Summen af effektiviseringer bringer Forsvaret i knæ, og selv om styrelserne anerkender deres støttende rolle, så måler og måles de reelt kun på bundlinjen – ikke på om det giver mening der, hvor det tæller.

Mandskabet vender naturligt deres frustrationer mod den nærmeste ledelse, som hverken kan tilbyde rimelige forklaringer eller skabe resultater, de kan stå inde for.

På turen til Oksbøl og Varde

mødte jeg engagerede, ansvarsbevidste og virkelystne officerskolleger. Det er virkelig positivt, at de trods alle udfordringerne kæmper videre, og de fortjener, at der bliver gjort noget ved sagerne.

Opbygning og indsættelse af operative kapaciteter er og må uden sidestykke være den højeste prioritet for både Forsvaret og de støttende styrelser. Men selv om en delebilsordning, blended learning og sidemandsoplæring, lageroptimering, centraliseret infirmeristruktur og automatiseret lokaleudlej-

ning kan udvise en positiv bundlinje, så må det ikke forveksles med en succes, for den oplevede virkelighed kan få de føromtalte engagerede officerer til at stemme med fødderne – som alt for mange allerede har gjort.

#ViForsvarerForsvaret #UdenPersonelIntetForsvar

12% ORDNINGEN – OGSÅ KALDET FERIE UDEN LØN

EN DEL KOLLEGAER, SOM HAR MEGET AKTIVITET UD OVER DEN DAGLIGE TJENESTE, vælger at afholde ferie uden løn. Også kaldet 12% ordningen.

Ved at gøre det, får man i stedet feriepenge, som er beregnet på ens almindelige løn samt de øvrige tillæg, som gives i forbindelse med for eksempel udstationering, søvelse m.v.

I forbindelse med overgangen til den nye ferielov oplyser Forsvaret, at ordningen er midlertidigt suspenderet, således at man i perioden 1. september 2019 – 31. august 2020 ikke kan få feriepenge i forhold til 12% ordningen. Medarbejderne vil få ferie med løn som alle øvrige.

Forsvaret planlægger at genoptage 12% ordningen fra 1. september 2020 – og man vil vende tilbage med de nye forvaltningsregler inden da.

Konsulent Steen Gøtsche

Læs mere om den nye ferielov på hod.dk

OFFICERSFORBUNDENE I SVERIGE, FINLAND, NORGE OG DANMARK

har et tæt samarbejde og mødes i diverse fora minimum to gange om året. I september var blandt andet formændene samlet i Norge, hvor de var på besøg hos den norske kystvagt. Det overordnede emne for samlingen var fastholdelse, som er en udfordring i samtlige lande. Desuden var der bred enighed om at kæmpe for, at holdningen i de respektive forsvar skal være: *Hvis en stilling kan løftes af en militær, så bør den være militær, af hensyn til kerneopgaven.*

Foto: NOF / Torggrim Halvari

LØN- REGULERING

1. oktober steg din løn med 0,84 procent. Stigningen er et resultat af OK18, og er en af flere reguleringer, der samlet skal give en stigning på 6,07 procent i generelle lønstigninger inklusiv reguleringsordningen fra 2018 til 2021.

DEN SÆRLIGE PENSIONS- PULJE SKAL ANVENDES

DER ER DET, DER HEDDER "UDMØNTNINGSPLIGT".

Det betyder, at uudnyttede midler skal udnyttes. Det kan for eksempel være midler, som egentlig var afsat til officerer, som har forladt Forsvaret.

I **Officeren nr. 1/2019** skrev vi om anden runde af den særlige pensionspulje, blandt andet om revisionen af puljen, og på daværende tidspunkt var det helt klart HOD's forventning, at det ville være på plads før sommerferien. Men sådan er det desværre ikke gået. HOD har i flere omgange været i dialog med FPS og blandt andet udvekslet synspunkter om, hvad der vil kunne lade sig gøre inden for rammerne af de aftaler, der gælder for den særlige pensionspulje. Og HOD var klar til at forhandle inden sommerferien.

Vi kan af gode grunde ikke løfte sløret for, hvad der er til forhandling, men blot love, at så snart der er nyt, så vil det blive meddelt på hjemmesiden og her i bladet.

Ting tager tid, og vi forstår medlemmernes frustrationer, når tiden går og går. Vi presser jævnligt på for at komme videre – ikke bare med den særlige pensionspulje, men også med andre sager.

Advokater med lang baggrund i Forsvaret, giver 20% rabat på advokatrådgivning til private

Vi har indgået aftale med HOD om medlemsrabat på advokatrådgivning.

Du kan således med fordel få berigtiget din bolighandel, styr på dine ansættelsesrettigheder, udarbejdet testamente eller ægtepagt, blive rådgivet om papirløst samliv, børn og samvær eller opløsning af parforhold - med andre ord, alt hvad du har brug for som privatperson.

Ring på tlf. **4343.4361** og hør om dine muligheder, send os en mail på glostrup@ret-raad.dk eller læs mere på www.retråd.dk/glostrup.

Claus Rehl, Advokat (H)
PLR

Nicholas Ø. Keller, Advokat (L)
GHR

Ret&Råd ADVOKATER

Glostrup Ballerup Greve

Ret&Råd Glostrup
Banegårdsvej 1
2600 Glostrup
glostrup@ret-raad.dk

Ret&Råd Greve
Greve Strandvej 16 B
2670 Greve
greve@ret-raad.dk

Tlf. **43 43 43 61**
www.retråd.dk/glostrup

OBERSTENS SIDSTE TJENESTEREJSE GIK TIL KOSOVO

Blot fem dage før sin sidste arbejdsdag i Forsvaret besøgte oberst Christian Arildsen Ingeniørregimentets soldater udsendt til Kosovo, hvor Danmark i år har haft udsendt soldater til i 20 år. **Den populære regimentschef har altid bestræbt sig på at møde sine soldater i øjenhøjde,** fortalte han på turen, hvor *Officeren* var med.

TEKST OG FOTO MORTEN FREDSLUND

Da oberst Christian Arildsen var på sit sidste kontaktbesøg i Irak, havde ingeniørsoldaterne malet et stort ansigtsportræt af obersten sammen med regimentets mærke på en stor beton T-wall i lejren.
Foto: Privat

EFTER 40 ÅR I FORSVARET og 10 år og to måneder som chef for Ingeniørregiment gik oberst Christian Arildsen på pension i sidste måned.

Karrieren bragte ham efter eget udsagn fra top til bund i Forsvaret, men selv om han i en periode havde rang af brigadegeneral, var det som major, han opnåede karrierens højdepunkt, fortæller han under en tjenesterejse til Kosovo.

Rejsen er Christian Arildsens sidste kontaktbesøg i en international mission med udsendte ingeniørsoldater - som er vant til, at regimentschefen kigger forbi, når de er udsendt. Denne tur er således Christian Arildsens syvende til Kosovo. Tidligere på året besøgte han ingeniørdetachementet i Irak, og alt i alt nåede obersten ti kontaktbesøgs-rejser til Afghanistan.

- Det har altid været vigtigt for mig at møde regimentets soldater i øjenhøjde, der hvor de er. Det kan være på garagepladsen, ved deres køretøj, i cafeteriet eller ude i missionerne som nu i Kosovo, hvor vi er på vej hen, fortæller Christian Arildsen under en mellemlanding i Frankfurt. Vi er på vej mod Pristina, hvor soldater fra regimentet venter for at køre os til Novo Selo små 20 km nord for Kosovos hovedstad.

Her har soldater fra Hæren - og i en periode Hjemmeværnet - siden 2010 sørget for, at uvedkommende ikke er trængt ind i NATO-lejren med det franskklingende navn "Maréchal de Lattre de Tassigny".

Bevogtningsopgaven her blev en realitet, efter at den danske hovedlejr "Olaf Rye" blev nedlagt, og hovedstyrken på 180 soldater trukket hjem. Det skete efter en generel nedskalering af den internationale KFOR-styrke, hvor det danske bidrag med op til 850 soldater ad gangen havde udgjort et markant bidrag til KFOR siden 1999. I dag har cirka 13.000 danske soldater samlet set gjort tjeneste i KFOR, og de seneste år er det Ingeniørregimentet, der næsten uden afbrydelse har bidraget med soldater til bevogtningsopgaven tre måneder ad gangen.

Mine egne soldater

- Det er godt, at jeg lige når at få endnu et besøg i Kosovo

med, inden jeg pensioneres. I forhold til andre missioner er det udelukkende ingeniørsoldater, der er udsendt som en selvstændig enhed til opgaven. Så det er så at sige mine egne soldater, som ikke er en del af en større dansk enhed, hvilket ingeniørsoldater jo oftest er, når de er udsendt, siger Christian Arildsen, mens vi venter på Adria Airways JP115, der skal bringe os den sidste vej til Pristina.

- Det er en god startmission, hvor regimentets soldater kan prøve kræfter med det at være langt hjemmefra, løse opgaver i et internationalt miljø, bo tæt og være sammen 24/7, inden man senere i karrieren måske bliver udsendt til en mission med en noget skarpere profil.

Christian Arildsen, oberst

I Novo Selo er det de 29 danske ingeniørsoldaters opgave at bevogte lejren. Bevogtningsdelingen består af tre vagthold, der er i 24-timers turnus om vagttjenesten. Delingsføreren er kaptajn, og der er tilknyttet fem befalingsmænd. De resterende i delingen er unge konstabler eller korporaler.

Netop nu gør cirka 1.100 soldater fra NATO's Kosovo Force, KFOR, tjeneste i Novo Selo-lejren, hvor der er soldater fra et dusin lande.

- Opgaven i Kosovo er i dag en lille opgave for Hæren, men en stor og vigtig opgave for Ingeniørregimentet, som både

uddanner, træner og certificerer de soldater, der skal af sted. Det er en god startmission, hvor regimentets soldater kan prøve kræfter med det at være langt hjemmefra, løse opgaver i et internationalt miljø, bo tæt og være sammen 24/7, inden man senere i karrieren måske bliver udsendt til en mission med en noget skarpere profil, siger Christian Arildsen.

På karrierens top som major

Selv har han været udsendt tre gange. Senest i 2017-2018 som Chief Transparency, Accountability and Oversight, Resolute Support Mission i Afghanistan. Her var Christian Arildsen tillagt grad af brigadegeneral, men det er ikke en periode, som han selv peger på som toppen af karrieren og den mest betydningsfulde tid. Det var derimod 20 år tidligere, da den enlige stjerne på skulderen var noget mindre og af sølv i stedet for guld.

- I karrieren har jeg jo været fra top til bund, som det er de færreste forundt. Toppen af karrieren var nok som major og stabsofficer i Forsvarskommandoens Studiesektion i 1995-1997 - og endnu mere, da jeg var major i Departementet fra 1997-1999. Der sidder man på toppen

FLERE END 13.000 DANSKE SOLDATER HAR GJORT TJENESTE I KOSOVO, hvor den første danske KFOR-enhed blev indsat i juli 1999, blot en lille måned efter at den serbiske hær havde forladt Kosovo som følge af NATO's 77 dage lange luftkrig imod Serbien.

DEN INTERNATIONALE KOSOVO FORCE, KFOR, på cirka 50.000 soldater blev indsat med et dansk troppekontingent på 1.000 mand, opbakning i FN's Sikkerhedsråd og ledet af NATO.

I JANUAR 2010 BLEV NATO'S STYRKE REDUCERET fra cirka 15.000 til cirka 10.000 soldater. I den forbindelse blev den danske bataljon reduceret fra cirka 300 mand til et kontingent på 180 personer, og den danske lejr, Camp Olaf Rye, blev nedlagt.

DET SIDSTE DANSKE KONTINGENT, DER BLEV UDSENDT til Kosovo som Hold 23 fra august 2010, bestod af i alt 146 soldater.

HOLD 23 OVERDROG OFFICIELT KOMMANDOEN til Hold 24 den 10. februar 2011, og det danske KFOR-bidrag bestod derefter af 35 mand fra Hjemmeværnet.

I 2013 OVERTOG HÆREN bevogtningsopgaverne i Novo Selo fra Hjemmeværnet.

I DAG BIDRAGER 28 NATIONER til KFOR-missionen med 3.526 soldater.

**– Ved at være ved regimentet
så lang tid mener jeg, at
jeg har bidraget til, at
Ingeniørregimentet i hvert fald
har fået en organisation, som
passer til de operationer, som
vi sendes ud i. Og med afsæt
i min baggrund har jeg altid
stillet spørgsmålet: Hvordan
skaber vi bedre vilkår for
ingeniørsoldaterne?**

Christian Arildsen, oberst

af det hele og har som major utrolig stor indflydelse. Det var virkelig sjovt, siger Christian Arildsen.

De fire års stabstjeneste førte til en meget hurtig udnævnelse til oberstløjtnant, som Christian Arildsen fik efter mindre end fire års tjeneste som major.

Efter tre år som sagsbehandler ved Danmarks NATO-repræsentation i Bruxelles og tjeneste som bataljonschef ved Ingeniørregimentet vendte han tilbage til de bonede gulve. Nu som kontorchef for 4. kontor i Forsvarsministeriet. Det var samme tid, hvor nuværende forsvarschef, general Bjørn Bisserup, var chef for først Forsvarsministeriets 1. kontor og senere 1. afdeling.

– Jeg kunne godt have gået videre ad den vej. Men det havde jeg faktisk ikke lyst til på det tidspunkt, så jeg sagde til Bjørn: Jeg gider ikke de her små sko og jakkesæt, så nu vil jeg forlade dig, fortæller Christian Arildsen.

Via en udsendelse som Chief Operations/ Multinational Division South East i Basra, Irak og en tre-årig periode som chef for udviklingsdivisionen ved det daværende Hærens Operative Kommando landede Christian Arildsen som chef for Ingeniørregimentet i Skive i 2009.

Længst siddende regimentschef

– Det var drømmejobbet og det mål, jeg havde sigtet efter. Jeg kom der som 50-årig, og nogle tænkte sikkert: Han bliver her kun fire-fem år, inden han skal videre. Men jeg tænkte: Nixen – her bliver jeg forever!

En evighedsstilling blev det dog ikke til, men 10 år som øverste chef for Ingeniørregimentet er sjældent set – hvis det overhovedet er set før.

– I hvert fald har ingen af regimentets chefer i nyere tid siddet på posten i så mange år. Er det så magelighed, når jeg valgte at blive i så lang tid det samme sted? Det er der nok nogle, der vil sige. Men jeg synes jo, at det har givet mig muligheden for at se bag om de dér regneark, som jeg tidligere selv stod bag, da jeg sad i toppen af Departementet og var med i udviklingen af Hæren, siger Christian Arildsen.

I hans tid ved regimentet er antallet af soldater steget fra 625 fastansatte til 1.032.

– Ved at være ved regimentet så lang tid mener jeg, at jeg har bidraget til, at Ingeniørregimentet i hvert fald har fået en organisation, som passer til de operationer, som

vi sendes ud i. Og med afsæt i min baggrund har jeg altid stillet spørgsmålet: Hvordan skaber vi bedre vilkår for ingeniørsoldaterne? Vi har altid fået alting til sidst – det gør vi til dels også nu. Det er kun, når man er rykket i krig, at man pludselig har indset: ”Jamen Gud, vi skal have ryddet vejsidebomber, slået broer, bygget lejre og gravet grøfter...” Og når der så bliver dyb fred igen, så sygner ingeniørtropperne hen. Sådan har det været lige siden Romerriget, siger Christian Arildsen.

Kender sine officerer

Han peger også på, at de mange år som chef ved samme regiment har haft en ikke uvæsentlig sideeffekt.

– Jeg kender alle mine officerer på fornavn, jeg kender næsten alle befalingsmændene på fornavn og også de første 200 konstabler og korporaler på fornavn. Mange af dem har jo også været ved regimentet i lang tid, så jeg har lært dem at kende gennem årene. Det betyder, at jeg ved, hvad det er for folk, vi har med at gøre, hvad deres behov er, og hvordan vi får dem til at være glade for at gå på arbejde hver dag, siger Christian Arildsen.

Da vi lander i Pristina bliver hans nære relation til mandskabet åbenlys. Obersten bliver modtaget med velkomstkram af det uniformerede personel, der er mødt frem for at fragte os det sidste stykke vej til Novo Selo.

Ankomsten til lejren bliver der hilst på soldaterne, som obersten også spiser frokost med i den rummelige DFAC – cafeteriet –, hvor en stor buffet frister med flere lune retter og salatbar.

Der er lagt et stramt program, hvor der er afsat tid til samtaler med alle personelgrupper. Men under hele besøget forspilder regimentschefen ikke en chance for at snakke med de soldater, han støder på.

– Der er jo ingen grund til at bruge tid på ting, der kan ordnes, blot ved at man ringer hjem eller skriver en mail. Så jeg spørger altid ind til, hvordan det går med ditten og datten, når jeg møder regimentets soldater, siger Christian Arildsen.

Vigtigt med officerer i missionerne

Den første gruppe soldater, Christian Arildsen har ”ale-netid” med, er sergenterne. Dem er der fem af i Bevogningsdelingen, og emnerne omhandler ud over en almen orientering bl.a. forslag til en effektivisering af adgangs-

- Det var et fint lille besøg at slutte karrieren af med, siger oberst Christian Arildsen om sit 18 timers besøg i Kosovo.

kontrollen ved hjælp af elektronik. Men også emner omkring velfærd kommer på bordet – blandt andet at man mangler cykelhjelme og -lygter til velfærdsdykkere. Det problem beder Christian Arildsen holdets kommandobefalingsmand tage hånd om med det samme ved at ringe hjem til regimentet.

Senere på dagen er der afsat tid til samtale med delingsføreren, som regimentschefen har på tomandshånd en lille times tid.

- Set over tid har velfærdsforhold og samarbejde fyldt mest under mine samtaler med personalet i missionerne. Men i en lille mission som den her kan der let blive dannet små kongedømmer, og så er det vigtigt, at chefen - her en premierløjtnant, der midlertidigt er udnævnt til kaptajn - tager sig godt af sit mandskab. Der skal ikke være bødekasser og dummebøder, og man skal fortsætte med at holde SU-møder, selv om man ikke umiddelbart har de store problemer at slås med. Det er vigtigt, og det er noget, jeg indskærpede under samtalen med delingsføreren, siger Christian Arildsen.

Han mener, at det er uhyre vigtigt, at der er en officer med som fører - også selv om enheden, der udsendes, er under delingsstørrelse.

- Så snart enheden, man udsender, når over gruppestørrelse - det vil sige 10-15 mand -, skal der være en officer med, som kan tage hånd om eventuelle skærmydsler, skære igennem og sige, at nok er nok, og nu gør vi sådan her. Det er en officer uddannet til, siger Christian Arildsen og tilføjer:

- Når en officer er med i missionerne, kommer han også med til de møder, der holdes på højere niveau i staben. Her hører han om de beslutninger, som ellers

aldrig ville nå ned på mellemleder- eller manuelt niveau, hvor der godt kan opstå en vrinsken, fordi man mangler informationer eller forklaringer. Da jeg var udsendt som brigadegeneral, kunne jeg lige præcis liste mig ind til generalsmødet om fredagen og få den obligatoriske 1,5 times briefing om, hvad status er i hele missionen. Det gav mig en vital baggrundsviden, som jeg kunne give videre samme aften under valggruppemøde for alle danskere i lejren, hvor jeg eksempelvis kunne briefe dem i forhold til rygter om raketangreb, som man enten kunne mane i jorden eller give en forklaring på. Så i mine øjne bør der altid være en officer med for at sikre, at man kommer med til de rigtige møder.

Overskæg på MRAP og ansigtsportræt på beton T-wall

Om aftenen giver regimentschefen en generel briefing til hele holdet og derefter til konstabelgruppen. Det foregår i danskernes kombinerede udendørs have-, spise-, ryge- og idrætsområde, som er knyttet til vagtbygningen ved lejrens hovedindgang, Main Gate. Her er et af delingens tre vagthold konstant i ilden 24 timer ad gangen, og fællesmøder foregår derfor altid her.

På fællesmødet briefede Christian Arildsen holdet om blandt andet de kommende strukturændringer ved regimentet, regimentets opgaver i ind- og udland samt udfordringer på personelsiden – blandt andet om manglen på især premierløjtnanter og oversergenter ved regimentet.

Christian Arildsen fik overrakt en fyldepen som afskedsgave fra holdet, og generelt har regimentets soldater altid påskønnet oberstens besøg i de internationale missioner. Da han var på sit sidste kontaktsbesøg i Irak, havde ingeniørsoldaterne malet et stort ansigtsportræt

af obersten sammen med regimentets mærke på en stor beton T-wall i lejren. Og for år tilbage blev en knap 20 ton tung, sandfarvet MRAP navngivet "ARILDSEN" og påmalet et stort overskæg på kølerfronten i to meters højde.

- Selv om jeg altid har tilstræbt at være en synlig chef, har det aldrig været mit mål at få omtale af min person i avisen en gang om ugen. Mit mål har derimod været at skabe de bedst mulige vilkår for, at mandskabet havde lyst til at være ved regimentet. Altså at man har ordnede forhold på garagepladsen, har det gear og grej, man skal bruge, at man får de udsendelser, man synes er fede, at der bliver passet godt på de pårørende, at der bliver sørget for, at vi ikke er underbemandede, og at vi har det godt med hinanden og kan tale med hinanden med respekt, siger Christian Arildsen og tilføjer:

- Og så skal der selvfølgelig være respekt for, at jeg er oberst og derfor bestemmer nogle ting, men også at jeg har kæmpe respekt for hver enkelt ingeniørsoldat, der har dykket ned i et speciale og er blevet rigtig, rigtig god til det. Men jeg bliver selvfølgelig rørt, når jeg pludselig ser mit portræt malet på en stor T-Wall i Irak, siger Christian Arildsen.

Han dvæler lidt ved det med synligheden over for sit personel. En disciplin, der ifølge Christian Arildsen kan være rigtig svær at nå i en travl hverdag.

En fin mission at slutte af med

- Jeg har nogle gange regnet på lommeregneren, hvor mange minutter jeg kan nå at være ved hver deling i løbet af en uges tid. Det hænger slet ikke sammen med den forventning, man sikkert har til min synlighed ude ved enhederne. Og jo, der er jo også nogle gange, hvor jeg har forsømt at være til stede. Det irriterer mig, og hvis der er noget, jeg gerne ville kunne gøre om, så skulle det være at have været endnu bedre til være derude, være synlig og snakke med folk.

I Novo Selo snakker Christian Arildsen med sine soldater til ud på de sene timer. Næste morgen er der kun tid til morgenmad og et gruppefoto, inden der er afgang mod

lufthavnen. Blot 18 timer efter, at vi landede i lejren, er besøget slut. Men trods de forholdsvis få timer er Christian Arildsen godt tilfreds med udbyttet.

- Det var et fint lille besøg at slutte karrieren af med. Det kan godt have sine udfordringer at være en synlig chef, når man derhjemme skal rundt til 10 kompagnier, tre bataljoner og være synlig for 1.032 medarbejdere. Så de perioder, hvor jeg virkelig kan lægge tyngde, er netop under en tur som den her til Kosovo, hvor man har tid til at sidde på bænken, i cafeteriet og andre steder og bare sludre stille og roligt med dem alle sammen, siger Christian Arildsen på vej til Pristina Airport, hvorfra turen går hjem til Skive via Wien, København og Billund.

De 29 soldater fra Ingeniørregimentet afløses af kolleger fra samme regiment, når KFOR Hold 41b bliver en realitet til november. Så trods tilstedeværelse i Kosovo i 20 år er der umiddelbart ingen udsigt til, at danskerne trækkes hjem i nær fremtid. ■

PRODUKTER FRA JYDSK EMBLEM FABRIK A/S

Vi har mange års erfaring med at fremstille produkter til Forsvaret. Udover ordensbåndsbjelker (sild) og krydsbånd, fremstiller vi også:

Skjold fra dag til dag

Stofmærker

Coins

Lommemærker/Læderlapper

Sofienlystvej 6-8 · 8340 Malling · +45 7027 4111 · info@jef.dk · jef.dk

Hent Soldatens Medalje ABC her,
[brug dette link abc.jef.dk](http://brug.dette.link/abc.jef.dk)

RÅDGIVER I PRISTINA

Alt imens 29 danske soldater passer vagten i Novo Selo-lejren, er seks andre danskere udsendt til NATO's hovedkvarter i Pristina. Tre af dem er officerer.

TEKST OG FOTO MORTEN FREDSLUND

I EN ÅRRÆKKE HAR SEKS MILITÆRE STILLINGER i NATO's hovedkvarter, Camp Film City, i Pristina været øremærket til dansk personel. Blandt andet en stilling som Senior Support Advisor i NATO Advisory and Liaison Team, NALT.

I øjeblikket er det oberstløjtnant Jan Gade, der bestri-der jobbet som del af et 40 mand stort team af rådgivere.

- NALT er ikke en del af KFOR, men er et team af rådgivere fra 13 forskellige nationer, som rådgiver de kosovanske sikkerhedsstyrker, der er under opbygning. Vi er både ude hos Kosovo Security Force, KSF, men rådgivningen foregår også på ministerielt niveau, fortæller Jan Gade.

Rådgivningen sker inden for en række forskellige områder, og Jan Gade er chef for "Support", der er et af i alt tre teams.

- Jeg har tre civile på oberstniveau, der rådgiver inden for økonomi, jura og købskontrakter. Desuden indgår der i mit team to oberstløjtnanter og en amerikansk Sergeant Major, der henholdsvis beskæftiger sig med logistik samt kommunikation og it, CIS, siger Jan Gade.

Han er den eneste dansker i NALT, og medlemmerne af hans team kommer fra blandt andet Slovenien og Kroatien, og teamet rådgiver på forskellige niveauer.

Har det øverste ansvar

- KSF består af cirka 2.500 mand og er under opbygning. Vi sikrer blandt andet, at der er sammenhæng mellem en række projekter, men vi laver ikke tingene for dem. Til gengæld ser vi en masse ting igennem: Holder det vand rent juridisk i forhold til deres lovgivning? Det er et godt

job og rigtig spændende, for man får rigtig mange snitflader, og det er nødvendigt med et stort netværk, siger Jan Gade.

Ud over at være chef for Support-teamet er han som eneste danske oberstløjtnant i Kosovo også Senior National Representative, SNR – ældste danske officer. Han har dermed også det øverste ansvar for bevogningsdelingen i CMLT (tidligere benævnt Novo Selo-lejren) og for de øvrige danskere i KFOR.

- SNR-funktionen indebærer, at det typisk er mig, man kommunikerer med, når der sker besøg hjemmefra, og jeg afholder også SU- og fritidsudvalgsmøderne. Minimum en gang om måneden er jeg desuden med til møder hos Commander KFOR. Han bruger os som sit talerør ud til enhederne, så kommunikationen går den vej rundt, siger Jan Gade.

En dybt relevant skråstregsfunktion

Som SNR er det også Jan Gade, der har ansvaret for økonomi, og at der bliver lavet overdragelsesplaner, ligesom han også godkender leave.

- Bevogningsdelingen refererer også til mig, hvis der er ting i forhold til lønforhandling, som går i hårdknude. Og hvis nogen skejer ud, tager jeg mig af de disciplinære forhold. Så det er en dybt relevant skråstregsfunktion. Den sikrer jo også, at vi har det godt, at vi går i spænd sammen og trives. Så hvis nogle hænger lidt med hovedet, tager jeg også lige fat i folk. Men det er vi nu fælles om, for vi er et godt team hernede og hjælper hinanden, siger Jan Gade, der er udsendt i et halvt år. ■

FORSKNINGSBASEREDE MASTERUDDANNELSER

LEDELSES- OG ORGANISATIONSPSYKOLOGI

Giver forskningsbaseret viden om psykologien bag disciplinen 'ledelse af mennesker og organisationer'.

For ledere og konsulenter, der arbejder med ledelses-, medarbejder og organisationsudvikling. Fokus på egen faglige og personlige udvikling.

SEMINARER I AALBORG

STUDIESTART I FEBRUAR 2020

LOOP.EVU.AAU.DK

INNOVATION OG KREATIVT LÆRINGSDESIGN

En uddannelse for dig med interesse for eksperimenterende undervisningsformer og kreative læringsmiljøer.

Du vil opnå et forskningsbaseret og fagligt stærkt fundament til at inddrage sanserne og kunsten som igangsættende for kreativitet, innovation og entreprenørskab.

SEMINARER I AALBORG

STUDIESTART I FEBRUAR 2020

KREA.EVU.AAU.DK

PÆDAGOGISK LEDELSE

Bidrager til udviklingen af en stærk samarbejdskultur, der styrker læringsudbytte og arbejds-glæde på din arbejdsplads.

Giver ledelsesmæssige færdigheder inden for bl.a. teoretisk og metodisk indsigt i læringsledelse, pædagogisk medarbejderudvikling, institutionsudvikling og pædagogisk udvikling.

SEMINARER I AALBORG OG KØBENHAVN

STUDIESTART I SEPTEMBER 2020

MPL.EVU.AAU.DK

ORGANISATORISK COACHING OG LÆRING

Giver redskaber til at udvikle læringskulturer og til at igangsætte og fuldføre organisatoriske forandringsprocesser.

Uddannelsens omdrejningspunkt er coaching som samtalebaseret læreproces. Den retter sig mod alle, der arbejder med HR, procesledelse og forandringsledelse.

SEMINARER I AALBORG OG KØBENHAVN

STUDIESTART I FEBRUAR 2020

MOC.EVU.AAU.DK

LÆREPROCESSER

Styrker din teoretiske ballast inden for læring, organisationsudvikling og evaluering.

Du vil opnå kompetencer til at iværksætte, udvikle og vurdere mange typer læreprocesser. Tilfører arbejdsområder inden for læring mere indhold og bedre kvalitet. Uddannelsen giver mange muligheder for specialisering og enkeltfag.

SEMINARER I AALBORG

STUDIESTART I FEBRUAR 2020

MLP.EVU.AAU.DK

DATADREVET ORGANISATIONSUDVIKLING

For dig, der arbejder med at skabe værdi eller omstilling i din organisation med hjælp fra nye data.

Du opnår dyb indsigt i samfundets- og organisationers digitalisering. Samtidig lærer du at mestre en lang række af digitale analyse- og designmetoder. Metoderne er helt centrale, når du skal udvikle din organisation ved hjælp af nye data.

SEMINARER I KØBENHAVN

STUDIESTART I SEPTEMBER 2020

MDO.AAU.DK

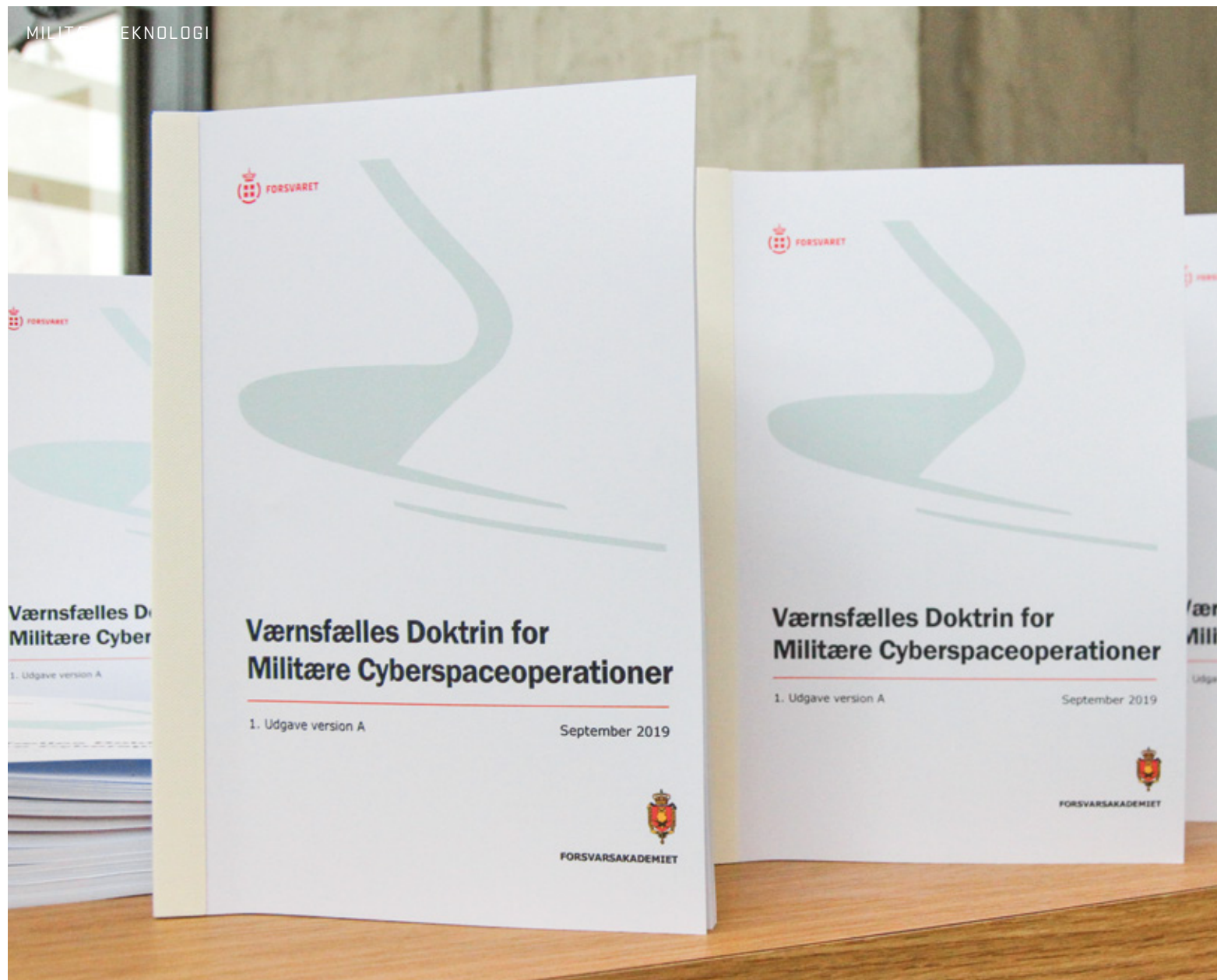
AALBORG UNIVERSITET

EFTERUDDANNELSE

9940 9420 (KL .12-15)

EVU@AAU.DK

WWW.EVU.AAU.DK

Lasse Kronborg

Henrik Palbo

Mikkel Storm Jensen

DANSK CYBERDOKTRIN SÆTTER RETNINGEN FOR DEN VIRTUELLE KAMPPLADS

Med Forsvarsakademiets nye doktrin for militære operationer i cyberspace **er Danmark trådt ind i en lille, eksklusiv klub af lande med en officiel cyberdoktrin i ryggen.** *Officeren* har talt med forfatterne om, hvordan man overfører militære principper til cyberspace, og hvordan danske retningslinjer kan inspirere NATO.

TEKST OG FOTO ANDERS RØMELING

DEN HØJE KAPTAJN, LASSE KRONBORG, tjekker mikrofonen en sidste gang og kigger ud over forsamlingen af uniformer og jakkesæt på stolerækkerne i Forsvarsakademiets store, grå auditorium. Det er slut-september, og han er klar til endelig at præsentere mere end et års intenst arbejde, nemlig Danmarks nye 'Værnsfælles Doktrin for Militære Cyberoperationer'. Talestrømmen flyder ud i lokalet på engelsk, og rundt omkring på pladserne ligger doktrinen trykt i en dansk og en engelsk udgave. Konferencen såvel som doktrinen afspejler tydeligt, at cyber ikke kun har fået stor betydning for det danske forsvar, men også for Danmarks allierede i NATO og for resten af verden.

- Når jeg tidligere har talt om cyberoperationer med folk i udlandet, har flere sagt, at det var ren science fiction. Men de seneste fem-seks år er der sket et skift, og nu erkender man, at cyber udgør en væsentlig del af det militære manøvrerum," lyder det fra Lasse Kronborg ved talerpulten.

- Doktrinen har været særligt spændende og krævede at udarbejde, blandt andet fordi vi har skulle udtænke scenarier og tankegange, som vi ikke kunne overføre én til én fra tidligere doktriner og logikker. Sun Tzu har for eksempel ikke skrevet om cyberspace, siger Lasse Kronborg og refererer til den kinesiske militærstrateg, der skrev 'Kunsten at føre krig' for 2.500 år siden.

- Men selvom cyber adskiller sig fra kamp i luftrummet og på landjorden, er det stadig det samme mindset, der kræves for at vinde. Verden ændrer sig, og teknologien ændrer sig, men Forsvarsakademiet følger med, så vi kan imødegå truslerne og udnytte mulighederne i cyberspace, siger han.

Nettet gør os sårbare og stærke

Ugen inden konferencen tager en anden af cyberdoktri-

nens forfattere imod *Officeren* i Forsvarsakademiets røde murstensbygninger. Kaptajnløjtnant Henrik Palbo fra Institut for Militær Teknologi vil fortælle mere om baggrunden for den nye doktrin, og hvordan dokumentet konkret skal bruges. Kaffen syder i kolben, og mens den 40-årige kaptajnløjtnant åbner en række dokumenter på computeren, forklarer han, hvorfor cyberspace overhovedet har Forsvarets interesse.

- Langt de fleste af os bruger smartphones og mail, og vores biler kan ikke køre uden computere. Det samme gælder for kampvogne og krigsskibe og videre til landets energisektor og sygehuse. Ja, alt faktisk. I et moderne samfund er alting netværksforbundet, og den sammenbinding på kryds og tværs gør cyberspaceoperationer interessante fra både et defensivt og et offensivt synspunkt, siger han.

Som der står på doktrinens indledende sider, har den øgede digitalisering og afhængighed af netværksbaserede systemer medført nye sårbarheder i samfundet, men også nye muligheder for at opnå militære fordele. Kort sagt gør de mange netværk Danmark sårbart og stærkt på én gang.

For at skabe en brugbar doktrin har Institut for Militær Teknologi med Henrik Palbos egne ord måttet læse en hulens masse bøger, gennemgå skelsættende begivenheder og løbende diskutere, hvordan cyberspace overhovedet udviklede sig til et krigsdomæne på linje med jord, luft, vand og det ydre rum.

Doktrinen giver et fælles sprog

Resultatet er den 41 sider lange manual med dertil hørende annekser. Konkret, objektivt og langtidsholdbart. Eller så langtidsholdbart, som doktrinen nu kan være, indskyder Henrik Palbo, for doktrinen vil blive revideret

- Der bliver sagt "cyber" til højre og venstre, og følger man nyhedsbilledet, får man indtrykket af, at det regner ned over os med virtuelle mortargranater hele tiden.

Det er rigtigt, at Danmark i høj grad er udsat for spionage og kriminalitet via internettet. Det har vi eksempelvis lige set med høreapparatsvirksomheden Demant, der har fået hacket deres servere og systemer og som formentlig står til at tabe op imod en halv milliard kr.

Men det er ikke angreb i militær forstand.

Lasse Kronborg, kaptajn

om to år. Det sker ikke blot for at sikre feedback på indholdet, men også fordi den globale teknologiske udvikling går så stærkt, at nye trusler og muligheder kan være opstået i mellemtiden. Netop den hastige teknologiudvikling og det stigende antal cyberhændelser i Danmark og i udlandet har ifølge Henrik Palbo gjort, at forfatterne bag doktrinen har stået med en væsentlig definitionsopgave: Hvad er forskellen på de mange nye begreber så som cybersikkerhed, cyberangreb, og cyberkrig, og hvad er relevant at vide for Forsvaret?

- Der bliver sagt "cyber" til højre og venstre, og følger man nyhedsbilledet, får man indtrykket af, at det regner ned over os med virtuelle mortargranater hele tiden. Det er rigtigt, at Danmark i høj grad er udsat for spionage og kriminalitet via internettet. Det har vi eksempelvis lige set med høreapparatsvirksomheden Demant, der har fået hacket deres servere og systemer og som formentlig står til at tabe op imod en halv milliard kr. Men det er ikke angreb i militær forstand, siger han, før han tager luft ind og uddyber:

- Tag for eksempel en bokser. Inden en boksekamp træner han, spiser rigtigt og pudser teknikken af. Cybersikkerhed svarer til hans forberedelser. Men cyberkrig og cyberangreb er kampen i ringen over for en modstander. Her har vi paraderne oppe og reagerer på modstanderens angreb, og vi sætter også selv nogle stød ind. Det er vores reaktioner og aktioner, som vi betegner som defensive og offensive cyberspaceoperationer.

Kaptajnløjtnanten runder talestrømmen af:

- Doktrinen giver Forsvaret et fælles sprog og en realistisk forståelse af, hvad militære cyberspaceoperationer er, og hvordan de kan bruges.

Fokus på militær effekt

Bladrer man igennem doktrinen, bliver man ikke mødt af farvestrålende computerkoder, virusser eller en oversigt over it-arkitekturen i Kremls serverpark. Doktrinen byder derimod på korte, præcise beskrivelser af mulige cyberoperationer med titler som "manipulate", "infiltra-

te" og "disrupt". Fokus er altså ikke på computerprogrammering, men på den ønskede militære effekt, som operationen medfører.

- Hvis styrkechefen vil have stoppet fjendens kampvogn, forklarer doktrinen, hvordan cybervåben kan hjælpe ham med at opnå den effekt. Doktrinen er ikke en madopskrift for det enkelte angreb, men den fortæller styrkechefen og planlægningskapaciteten i Forsvarskommandoen, hvad man behøver at vide for at kunne lave mad i køkkenet, siger Henrik Palbo og tilføjer:

- På Forsvarsakademiet kan vi ikke selv hacke, men vi forstår de operative, politiske, etiske og juridiske sider af cyberspaceoperationer. Den forståelse giver vi videre gennem doktrinen og i vores undervisning.

Clausewitz og Sun Tzu i cyberspace

Digital krigsførelse har været et brandvarmt emne i sikkerhedspolitiske kredse i de senere år. Forsvarets nye doktrin lander da også på et tidspunkt, hvor en af Danmarks nærmeste allierede, USA, officielt skruer op for cyberoperationer mod blandt andre Islamisk Stat, Iran og Rusland. Trods den øgede fascination af og frygt for cyberdomænet betragter major ved Forsvarsakademiets Institut for Strategi Mikkel Storm Jensen den virtuelle kampplads for "*same same but different*".

- Cyber er indtil videre mest blevet brugt som et værktøj til at sprede misinformation, spionere og begå kriminalitet, men vi har ikke oplevet en isoleret cyberkrig mellem to stater. Derfor minder perioden nu her om årene op til Første Verdenskrig, hvor flyvemaskinerne var den nyeste teknologi. Man vidste, hvad flyet var, og man havde afprøvet nogle ting, men dybest set byggede forståelsen dengang på nogle erfaringer og drømme om, hvad flyet kunne bruges til. Man vidste ikke, hvordan flyvemaskinen ville påvirke Første Verdenskrig, og det samme kan man sige om cybervåbnet i dag, siger han.

Uden en aktuel stormagt-cyberkrig at hente inspiration fra har Mikkel Storm Jensen og kollegerne på Forsvarsakademiet baseret doktrinen på de erfaringer, der trods

alt findes inden for cyberooperationer, samt klassisk tankegods fra militærhistoriens store teoretikere.

- Doktrinen fokuserer ikke på kobberledninger og transistorer, men på militære principper. Det gør doktrinen langtidsholdbar. Den dag i dag bruger vi i Forsvaret stadig Clausewitz og Sun Tzu i vores forståelse af krig, selvom de er flere hundrede år gamle, og den tankegang går igen i cyberdoktrinen. Men vi skal nok ikke regne med, at doktrinen opnår helt samme klassikerstatus som de to, siger han.

Danmark kan inspirere andre NATO-lande

Tilbage i Forsvarsakademiets store auditorium er Lasse Kronborg og de andre oplægsholdere færdige med dagens præsentation. Publikum stimler sammen i mindre grupper for at spise sandwich og smalltalke, og *Officeren* finder Lasse Kronborg i flokken for at spørge, hvorfor Forsvarsakademiet er så åbent om Danmarks militære manøvrerum i cyberspace.

- Der er flere gode grunde til at kommunikere åbent. Basalt set er en doktrin en "lære" eller en "kundskab", og det gør det væsentligt nemmere at udbrede denne lære, hvis vi taler åbent om den og bringer den i spil i så mange kontekster og fora som muligt, blandt andet den akademiske verden herhjemme og i udlandet, siger han.

Af de mange samtaler i aulaen kan man høre, at

publikum ikke kun tæller soldater og akademikere fra Danmark, men også gæster fra blandt andet Tyskland og Polen.

- Doktrinen er også et signal til vores allierede og til omverdenen om, at vi har kapaciteten på cyberområdet, og at vi tager stilling til, hvad cyberspace er for os militært. Det skaber troværdighed om Danmark, at vi forstår både det defensive og det offensive element. Til gengæld flyver vi langt under radaren, når det kommer til, hvordan, hvor og hvornår kapaciteten bliver anvendt, og doktrinen går heller ikke i detaljer med den danske cyberkapacitets teknologi, teknik eller procedure, siger Lasse Kronborg.

Åbenheden tjener også et andet vigtigt formål, nemlig at påvirke det internationale samarbejde i NATO. Ifølge Lasse Kronborg har man bevidst lagt den danske manual tæt op ad NATO's kommende doktrin, der i skrivende stund venter på at blive ratificeret.

- For Danmark er det en fordel at være med til at skabe fælles værdier og normer, også inden for cyberspace. En småstat som Danmark kan ikke løse alle opgaver alene, og derfor er vi afhængige af samarbejde, værdideling og fællesskaber. Og hvis vi ønsker, at disse samarbejder skal ske på vores præmisser og med udgangspunkt i vores værdier, så handler det om at gå foran og samle, siger han. ■

MED

Military Equipment Denmark

+45 5943 0300 | info@med.dk | www.med.dk

BIHO 2

- Næste generation af moderne brigade luftværn
- System, som indeholder detektorer, C21 og effektorer mod nuværende og fremtidige trusler
- Hybrid, højmobilitet, beskyttet platform, der også er effektiv under bevægelse
- Åben arkitektur, som giver mulighed for frit valg af detektorer og effektorer samt undervogn

Hanwha Defense repræsenteres i DK af
Military Equipment Denmark A/S

**Billån med
medlems-
fordele**

Få en ny bil for under 2.500 kr./md.

Er du medlem af HOD, kan du nu låne til en ny bil på ekstra gode betingelser. Her er ingen skjulte gebyrer eller ekstraordinære omkostninger – du betaler for oprettelse, og får en lav variabel rente på 2,95 % p.a.

Eksempel på billån med medlemsfordele – 2.446 kr./md. før skat

- Løbetid: 84 måneder • Udbetaling: 44.000 kr. (20 %)
- Bilens pris: 220.000 kr. • Lånebeløb: 176.000 kr.
- Variabel rente: 2,95% p.a. • Debitor rente: 2,98% p.a.
- Samlede låneomkostninger: 185.510 kr. • ÅOP: 4,59%
- Samlet tilbagebetaling ekskl. udbetaling: 205.499 kr.
- Rentesatserne er variable og gældende pr. 1. januar 2019

Billån med medlemsfordele kræver almindelig kreditgodkendelse. Bilen skal kaskoforsikres. Udgifter til forsikring er ikke medregnet. Renten gælder ved oprettelse af nye billån samt ved overførsel af billån fra andre banker/finansieringsselskaber. Der er 14 dages fortrydelsesret på lånet.

Billigt billån – beregn nu

Beregn selv eller søg billån på: lsb.dk/hod

Billigt billån – ring nu

Ring: Ring **3378 1999** hvis du vil tale billån med en personlig rådgiver

Online: Gå på lsb.dk/hod og 'vælg book' møde. Så kontakter vi dig.

Lån & Spar

LIVETS GANG I FORSVARET

TO KAPTAJNER VAR FORSKUDT UDSENDT I SAMME STILLING. DE FIK ENSLYDENDE FUNKTIONSTILLÆG, OG BLEV BEGGE EFTER ENDT UDSENDELSE BEDT OM **AT BETALE EN DEL AF TILLÆGGET TILBAGE.**

En kaptajn var hen over sommeren 2018 udsendt i INTOPS i tre måneder. Han var udsendt i en majorstilling, så ud over sine INTOPS-relaterede tillæg var han berettiget til funktionsvederlag for funktion i højere stilling. Lønudbetalingerne i INTOPS perioden forløb planmæssigt, bortset fra lidt diskussion om et tillæg i den hjemlige stilling. Kaptajnen fik ingen oplysninger om sin INTOPS-lønpakke, inden han blev udsendt, men han kunne dog konstatere, at der dukkede nogle nye tillæg op på lønsedlen, og at disse havde nogle genkendelige betegnelser. Han havde dog ingen mulighed for at kontrollere størrelsen af sin løn.

En anden kaptajn var hen over vinteren udsendt i INTOPS i tre måneder i den samme stilling. Under hans udsendelse gjorde præcis samme forhold sig gældende: Der kom ingen lønoplysninger fra arbejdsgiver, men de nye INTOPS-tillæg kom til tiden og havde genkendelige navne. De havde oven i købet en størrelse, som svarede til de tillæg, en anden kaptajn havde modtaget for at være udsendt i samme stilling.

På samme dato i løbet af foråret 2019 modtog begge vores kaptajner enslydende skrivelser fra Regnskabsstyrelsen. FRS meddelte, at begge de pågældende havde fået udbetalt for meget i funktionsvederlag i INTOPS perioden, og at beløbet skulle tilbagebetales. De to kaptajner kunne vælge at tilbagebetale det fulde beløb ved førstkommende lønkørsel. Hvis de ikke mente, at de skulle tilbagebetale beløbet, kunne de lade sagen overdrage til FPS Juridisk Afdeling, der så ville sagsbehandle, partshøre og endeligt afgøre sagen.

Begge de to kaptajner valgte at rådføre sig med HOD, som de gav bemyndigelse til at føre sagen over for FPS. HOD fik aktindsigt i de beregninger, som lå til grund for FRS fastsættelse af det udbetalte (forkerte?) funktionsvederlag samt de reviderede beregninger, som lå til grund for, at FRS nu rejste krav om tilbagebetaling. HOD kunne derved konstatere, at det udbetalte funktionsvederlag til begge kaptajner var større end lønforskellen mellem den faste løn for en major og en kaptajn. Eftersom der ikke var indgået lokal aftale om funktionsvederlagets størrelse, var dette blevet beregnet som ren lønforskel, og beregningen var fejlbehæftet. FRS havde medregnet et tillæg i majorlønnen, som en overenskomstansat major ikke oppebærer i den faste løn.

Sideløbende med HOD's begæring om aktindsigt havde FRS overdraget sagerne til FPS Juridisk Afdeling. JURA har truffet afgørelse i den ene af sagerne – den kaptajn, der var udsendt hen over sommeren 2018 – og JURA valgte at frafalde tilbagebetalingskravet.

HOD – og den berørte kaptajn – er selvfølgelig tilfreds med afgørelsen. Medarbejderen har ikke haft mulighed for at kontrollere sin lønseddel i INTOPS perioden, eftersom han ikke har haft noget at holde den op imod, så afgørelsen var efter HOD's opfattelse den eneste mulige. For nylig faldt der afgørelse i sag nr. 2, her blev der ligeledes tale om frafald. Altså ingen af de to kaptajner skal betale penge tilbage.

Konsulent Søren Wad Clausen

LØNFORHANDLINGER FOR KADETTER

Hovedbestyrelsen i **HOD har besluttet at fokusere indsatsen i forhold til kadetterne.** På den baggrund er det blandt andet besluttet at trække lønforhandlingerne for kadetter bort fra den lokale tillidsmand og ind i HOD-huset.

FREMADRETTET VIL SEKRETARIATET VED KONSULENT HANS HARTMANN FORHANDLE KADETTERNES LØN i forbindelse med ansættelse – samt løbende ved de årlige lønforhandlinger.

Kadetter ansættes på overenskomstvilkår med en grundløn på 251.952 kr. per år (NIV MAR 2012) svarende til 275.637 kr. per år ved seneste regulering (OKT 2019). Hertil kommer en pension på 3 %.

Hvad handler lønforhandlingerne om (kvalifikations- og funktionstillæg)?

Ved ansættelsen går langt flertallet af kadetterne direkte over på den aftalte løn. Men enkelte kadetter kommer med særlige kompetencer, som der kan være gode grunde til at ønske en særskilt honorering for. At kadetten har en bachelor/kandidat i for eksempel antropologi er i udgangspunktet ikke et argument i sig selv. Har vedkommende derimod en baggrund som operatør ved specialoperationsstyrkerne eller længere erfaring med kompleks logistik etc., kan der være gode argumenter for, at kompetencerne kan bringes i spil under uddannelsen – til gavn for helheden.

Desuden er det i Forsvarets interesse at skabe incitament for stregbefalingsmænd, sprog- og reserveofficerer m.v. til at søge uddannelserne – og et middel hertil er, at de ikke oplever en lønnedgang ved kadetansættelsen. På den baggrund forhandles der om tillæg (kvalifikations-/funktionstillæg), som kan medvirke til at udligne en eventuel forskel i lønnen. Her handler det udelukkende om faste løndelev (løn og kvalifikations-/funktionstillæg) og ikke variable løndelev så som øvelses- og vagthonorering, natpenge m.v.

Hvad skal du gøre som kadet eller kommende kadet?

Forhandlingerne skal være gennemført, før du skriver under på ansættelseskontrakten som kadet, således at du kender hele billedet af dine ansættelsesvilkår.

Send en mail til Hans Hartmann med oplysninger om:

- Hvornår du overgår til ansættelse som kadet (holdstart)

- Hvilken officerssskole du skal gå eller går på
- Lønsedler for de seneste tre måneder
- Evt. aftale(r) om kvalifikations-/funktionstillæg fra ansættelsen før kadet
- Dine gode argumenter for en forhandlet tillægssdannelse
- Andet materiale, som du finder relevant for en lønforhandling på dine vegne

Du må have tålmodighed i forhold til processen, da vi ikke forhandler på daglig basis med skolerne. Vi puljer gerne oplæggene lidt, før vi begærer forhandling. Aftalerne vil typisk omfatte den samlede kadettid – også selvom kadetten allerede er i gang på skolen.

Officerssskolerne har en proces for årlige lønforhandlinger, og her kan også engangsvederlag (EV) være interessant for kadetten, som har gjort en ekstraordinær indsats.

Ud over forhandlinger om faste tillæg har kadetter også mulighed for at komme i betragtning til engangsvederlag – lige som øvrige ansatte. Engangsvederlag er sammenlignelige med bonusordninger i civile firmaer på den måde, at beløbet kommer til udbetaling én gang. Hvis du har gjort en særlig indsats i løbet af året – for eksempel ved håndtering af et projekt for skolen (DAKA, NOKA, kadetbal etc.) –, kan det være et godt argument for et ønske om at komme i betragtning til et EV. Send i givet fald din egen-indstilling til Hans Hartmann.

KONTAKT

Mail: hartmann@hod.dk

Telefon (direkte): 22 40 12 52.

MAN SKAL HAVE RETMÆSSIG BETALING

Bliver man ansat i eller beordret til tjeneste i en stilling på et højere niveau, skal man have betaling herfor – devisen er: **"man skal have den løn, man ville have fået, hvis man var blevet udnævnt"**. Dog således, at man beholder sin "egen" løn og derudover får et *funktionsvederlag* på forskellen.

TEKST STEEN MIKKELSEN

FORSVARET HAVDE PÅ ET TIDSPUNKT I STARTEN AF

2017 et stillingsopslag, hvor der søgtes en major til en stilling som sagsbehandler ved en højere stab. En kaptajn søgte stillingen – og det er der sådan set ikke noget specielt ved. Det specielle opstod først, da tjenestestedet ikke rigtig syntes, at det ville have en kaptajn i en majorstilling, så stillingen blev genopslået, men nu på kaptajnsniveau – og herefter fik kaptajnen stillingen.

Det burde der sådan set ikke have været noget galt i – bortset fra en vis "signalforvirring". Imidlertid mente kaptajnen, at dagligdagen havde meget mere karakter af majorarbejde end af kaptajnsarbejde, men der kunne ikke ændres på stillingens niveau. Efter et års tid i stillingen fik kaptajnen imidlertid skriftlig dokumentation fra den lokale chef: der udføres reelt arbejde på majorniveau.

HOD blev inddraget i sagen, og her var vurderingen, at der blev udført majorarbejde, og at den gældende funktionsbeskrivelse på kaptajnsniveau ikke var retvisende. Der blev søgt en løsning med den lokale chef, der fastholdt, at der var tale om en kaptajnstilling. Så rettede HOD henvendelse til myndighedens personelkontor, der oversendte sagen til FPS, der imidlertid fastholdt, at der var tale om en kaptajnsstilling, og at den skriftlige udmelding fra den lokale chef ikke kunne tillægges betydning. Dette afstedkom en uformel opfordring til FPS om et opklarende møde – men den opfordring blev ikke besvaret. Derfor måtte der sendes en konkret begæring om forhandling for brud på aftalen om betaling for funktion i højere stilling.

Udfaldet af den forhandling blev, at der reelt var blevet udført majorarbejde, hvorfor der

skulle ydes betaling herfor samt morarenter, fordi der var sket fejl i forvaltningen.

Det skal så lige nævnes, at forhandlingen fandt sted 2. juli 2019, og at det først nu ser ud til, at "pengene kommer på kontoen", altså med lønnen i slutningen af oktober.

Der er ingen tvivl – bliver man ansat i eller beordret til tjeneste i en stilling på et højere niveau, så skal man have betaling herfor.

Det er desværre et område, hvor HOD oplever "periodiske fejl", så opfordringen er: check din løn – og især om din funktionsbeskrivelse er retvisende.

UDFORDRINGER ER KATJAS BRÆNDSTOF

Mindre end to år efter uddannelsen fungerer premierløjtnant Katja Lund-Rasmussen i et lederjob i Air Control Wing og har allerede været på sin første udsendelse. **Udfordringer er brændstoffet, der holder den unge officer i gang** – og fastholder hende i Forsvaret.

TEKST CHRISTIAN BRØNDUM
FOTO CLAUS FISKER

Katja Lund-Rasmussen bor i Silkeborg, er gift og venter barn. Hun forestiller sig, at familiens fremtidige adresse har postnummer i Jylland.

FREMTIDENS LEDERE

I august 2015 begyndte de første hold kadetter i alle tre værn på en radikalt forandret officersuddannelse. Den nye officersuddannelse er tidsmæssigt omtrent halveret, og en civil bacheloruddannelse er adgangsgivende ved siden af intern rekruttering.

Officeren har fulgt tre bachelorer på deres vej som de første kadetter i den nye officersuddannelse. De har nu været færdige med uddannelsen og ude i Forsvaret i knapt to år.

RADAROPERATØRERNE OG DE OFFICERER, DER LEDER ARBEJDET I AIR CONTROL WING PÅ FLYVESTATION

KARUP, har ansvaret for at sikre suveræniteten i luft- rummet over Danmark og jævnligt også andre steder på kloden. Flere end 2.000 fly passerer dansk luftrum hver dag, og blandt dem, der løfter ansvaret for at overvåge luftrummet og indsætte kampfly til at beskytte det, er premierløjtnant Katja Lund-Rasmussen.

I 2017 var hun en af kun fire kadetter fra Flyvevåbnets Officersskole, der modtog udnævnelsen som premier- løjtnant med den nye og kortere officersuddannelse i rygsækken. De nye officersuddannelser har udløst debat, om kvaliteten af fremtidens officerer er tilstrækkelig og lige så god som de tidligere uddannelser.

Nu, mindre end to år efter sin udnævnelse, er Katja Lund-Rasmussen et levende eksempel på, at de nye officersuddannelser kan føre til ansvarsfulde job lige så hurtigt som de tidligere officersuddannelser.

Katja Lund-Rasmussen er ansat som element- leder med fem medar- bejdere, men varetager i skrivende stund jobbet som sektionsleder i Air Control Wing, hvor hun har ansvaret for en sekti- on på otte kolleger.

Da festlighederne efter udnævnelsen i novem- ber 2017 havde lagt sig, returnerede Katja Lund-Rasmussen til Karup, hvor hun i kraft af uddannelsen som fighter allocator efter få mæne-

der blev udpeget som vagtholdsleder i Air Control Wings nervecenter, operationsrummet. Et vagthold består af en halv snes mennesker, og som vagtholdsleder har Kat- ja Lund-Rasmussen ansvaret for våbensiden, mens en seniorsergent har ansvaret for varslingsiden.

På vagterne har vagtholdslederen mulighed for at sparre med en ældre kollega, kaldet "master controller."

- Men jeg synes, vi er så godt klædt på i vores uddan- nelse, at vi kan tage beslutningerne selv. Og når der har været nye opgaver, har man oppefra været meget opmærksom på at spørge, om der er noget, jeg har brug for eller har været i tvivl om. Mange af radaroperatørerne har været i Forsvaret meget længere, end jeg har. De er ligesom seniorsergenterne vigtige sparringspartnere. Jeg har været meget åben om den kendsgerning, at jeg ved ikke alting, og at jeg har brug for at stille spørgsmål.

I november sidste år, et år efter udnævnelsen, blev Katja Lund-Rasmussen udsendt til De Forenede Arabi-

ske Emirater som en del af det danske bidrag på op mod en snes operatører og stabsofficerer på Al Dhafra-luft- basen, hvorfra en del af kampen mod ISIL styres. Katja Lund-Rasmussen fik ansvaret for fire operatører i den tre måneder lange udsendelse.

Et hurtigt løft

Tilbage i Karup fik Katja Lund-Rasmussen opgaven som elementleder i staben, og i skrivende stund er hun desuden fungerende sektionsleder for to elementer med en seniorsergent i hvert. Det hurtige, midlertidige avancement skyldes, at sektionschefen er udsendt, mens næstkommanderende afspadserer inden sin forestående udsendelse. Katja Lund-Rasmussens element arbejder med øvelsesplanlægning og koordination.

- Som elementleder er mine to nærmeste samarbejds- partnere også seniorsergenter, og dem sparrer jeg med.

Jeg ved, at jeg er ny, og for at lære procedurer og metoder er man nødt til at spørge undervejs, og den hjælp får jeg. Mine kolleger har stor forstå- else for, at jeg er ny, og især på vagtholdet har man med måske 25 års tjeneste oplevet meget mere, end jeg har med to års tjeneste.

I sidste ende er det dog Katja Lund-Rasmussen, der træffer beslutnin- gerne.

- Jeg ved, at jeg har mandatet til at beslutte, og det gør jeg, når jeg

har spurgt om råd og fået forskellige synsvinkler. Det er meget naturligt for mig.

Uddannelsens plusser og minusser

Set i bakspejlet er Katja Lund-Rasmussen ikke i tvivl om, at hendes funktionsuddannelse som fighter allocator gjorde, hvad den skulle: Kvalificere hende til den ope- rativ del af jobbet og forberede hende til opgaven som vagtholdsleder. Udbyttet af officersuddannelsens anden halvdel, diplomuddannelsen på officersskolen på Svane- møllens Kaserne, er hun lidt mere i tvivl om.

I dag kan Katja Lund-Rasmussen se, at hun mangler viden om sagsbehandling og forvaltning. Men lige som skoleundervisningen i DeMars hurtigt blev glemt igen, havde teoretisk skoleundervisning i forvaltning måske også vist sig at være spild af tid. Forvaltning og sagsbe- handling lærer man først ordentligt, når man har behov for det, mener Katja Lund-Rasmussen.

- Diplomuddannelsen klædte os på til det "mindset", man har i Forsvaret, og den gav mig de første brikker til at blive leder i militært regi. Den prægede os til officersrollen. Men alt det, der følger efter, lærer jeg her.

Katja Lund-Rasmussen, premierløjtnant

På Flyvevåbnets Officersskole arbejdede Katja Lund-Rasmussen blandt andet med teorier om luftkrigsførelse, som hun blandt andet beskæftigede sig med i sin afsluttende opgave. Den viden fik hun brug for under udsendelsen til koalitionsens hovedkvarter i Emiraterne, hvor hun oplevede luftkrigsførelse i praksis.

- Diplomuddannelsen klædte os på til det "mindset", man har i Forsvaret, og den gav mig de første brikker til at blive leder i militært regi. Den prægede os til officersrollen. Men alt det, der følger efter, lærer jeg her. Som vagtholdsleder kunne jeg anvende min funktionsuddannelse som fighter allocator. På min udsendelse til Emiraterne oplevede jeg lederrollen på en anden måde, fordi der er kæmpestor forskel på at være hjemme i dagligdagen og på udsendelse.

- Opgaven som leder er større nu, hvor jeg er elementleder, end den var, da jeg var vagtholdsleder. Der er forskel på at lede et vagthold, hvor folk går i bestemte rytmer på dag- og natthold, og så opgaven som elementleder for folk, der har forskelligartede opgaver fra dag til dag. Udfordringen er større her.

Som fungerende sektionschef er Katja Lund-Rasmussen ikke fuldstændig overladt til sig selv. En af de øvrige sektionschefer med major-rang kigger jævnligt forbi Katja Lund-Rasmussens kontor for at tilbyde råd og ideer.

Katja Lund-Rasmussen har, trods opgaverne i staben, ikke sluppet operationsrummet fuldstændig. Hun har vagter som vagtholdsleder en eller to gange om ugen for at holde operativ status og ser selv de operative opgaver som fundamentet for alt det øvrige arbejde i staben.

- Det sker jo, når jeg sidder her som stabsofficer og laver sagsbehandling, at jeg savner flyvningen nede i operationsrummet. Men jeg ønsker samtidig at prøve noget mere end opgaven som fighter allocator, så jeg forsøger at holde en balance mellem de to opgaver.

Men Katja Lund-Rasmussen har fået appetit på stabsarbejde og kan godt forestille sig en fremtid i den overordnede myndighed, Flyverkommandoen.

- Men jeg er overbevist om, at jeg skal blive her, hvor jeg er, i hvert fald i de næste par år, fastslår hun.

- Air Control Wing er en struktur, jeg føler mig hjemme i. Der er den operative del og alt det her i staben, som jeg lærer meget af på et uformelt niveau. Den læring er vigtig at få, inden jeg skal videre.

Postnummer i Jylland

Katja Lund-Rasmussen er vokset op i København, hvor

hun har familie og et netværk. Men siden mødte hun den mand, som hun nu er gift med. Han studerer i Århus, og de bor i Silkeborg. En familieforøgelse ventes i begyndelsen af det nye år, og Katja Lund-Rasmussen forestiller sig, at familiens fremtidige adresse har postnummer i Jylland.

Men om fremtiden også omfatter en karriere i Forsvaret afhænger blandt andet af jobindhold og udfordringer.

- Jeg ser mig selv blive i Flyvevåbnet. Men det er vigtigt, at mine behov for udfordringer bliver mødt. Det, tror jeg, er det afgørende for, om jeg bliver i lang tid. Efter officersuddannelsen vendte jeg tilbage til Karup og fik jobbet som vagtholdsleder, men

efter et halvt års tid blev det hverdag. Da jeg fik tilbud om at blive udsendt, tændte det en gnist i mig. Hjemme igen efter udsendelsen kunne jeg mærke, at jeg manglede noget mere end "bare" at være vagtholdsleder. Det behov for videre udvikling imødekom man, og det gør det sjovt at være her. Hvis jeg var blevet afvist, havde jeg måske fundet noget andet.

- Jeg ser mig selv blive i Flyvevåbnet. Men det er vigtigt, at mine behov for udfordringer bliver mødt. Det, tror jeg, er det afgørende for, om jeg bliver i lang tid.

Katja Lund-Rasmussen, premierløjtnant

Behov for fastholdelse

Chefen for Air Control Wing, oberst Kern Oddershede, har tidligere i et interview til Officeren understreget, at yngre officerer i ACW bør opbygge en solid operativ erfaring, inden de rykker videre i karrieren. Til gengæld er ACW klar med hjælp til de unge officerers karriereplanlægning og er også villig til at sende dem videre, når tiden er inde. I de senere år har ACW lidt under en betydelig afgang af officerer, som blandt andet har søgt tilbage til Sjælland. Individuel karriereplanlægning er nu et vigtigt redskab til at holde fast i officererne lidt længere.

Katja Lund-Rasmussen er fuldstændig bevidst om behovet for at opbygge mere operativ ballast end den, som de foreløbig to år i tjenesten har givet hende, og netop derfor er hun meget tilfreds med muligheden for både at have vagter i operationsrummet og lederopgaven som elementleder og fungerende næstkommanderende og - i en kort periode - også sektionschef.

I oktober tager hun hul på det næste karriereløb, når første kursus på vejen mod nogle bredere striber på ærmet begynder. På længere sigt kan hun sagtens forestille sig et job i Forsvarets chefgruppe, men det mål ligger noget ude i fremtiden.

Hvad angår den private side af tilværelsen er Katja Lund-Rasmussen ikke i tvivl om, at familielivet vil blive prioriteret højere end i dag, når der er kommet børn ind i billedet.

- Jeg kan mærke, at jeg rigtig gerne vil forfølge mine drømme om karriere. Jeg ved også, at drømmene bliver sat lidt på pause, når vi stifter familie med børn. Men det gode er, at vi har bosat os centralt i Jylland, fordi vi ved, at det giver fleksibilitet i forhold til fremtidige jobmuligheder. Min situation er nemmere end andres, fordi min mand har sine rødder her, og vi bor her. De kolleger, der har rødder på Sjælland, har sværere ved at slippe ideen om at bo i København.

Som en af de første officerer fra den nye og kortere uddannelse registrerede Katja Lund-Rasmussen en smule skepsis blandt kollegerne i operationsrummet, da hun indledte sin funktionsuddannelse.

Fordommene om de nye

- Man skal lige ses an, når man kommer som helt ny. Hvor meget ved vi, og hvor meget ved vi ikke? Der blev jo stillet spørgsmål, om vi var mere akademikere end soldater. Men jeg synes, at man skylder os tid til at vise, at vi kan godt løse opgaverne. Jeg møder ikke mange fordomme, men en af dem, der findes, går ud på, at vi nok ikke bliver i Forsvaret ret længe, men søger ud til det civile. Men giv os nu tid til at vise, at vi faktisk er kommet for at blive, siger Katja Lund-Rasmussen.

Sidste spørgsmål gælder debatten om samarbejdet og omgangstonen mellem mænd og kvinder i den del af Forsvaret, som hun kender. Katja Lund-Rasmussen er hverken stødt på eller blevet udsat for krænkelse af den art.

- Jeg deltager indimellem i rekruttering til Flyvevåbnets officersuddannelser på eksempelvis messer for studerende. Så bliver jeg hyppigt spurgt om, hvordan jeg oplever at være kvinde i Forsvaret. Svaret er, at i det daglige tænker jeg overhovedet ikke på det. For nylig havde vi et officersarrangement, hvor jeg vist var den eneste, der brugte dametoilettet, men ellers betyder det så lidt, at jeg er kvinde. ■

Blå Bog

Katja Lund-Rasmussen, 27, søgte ind på Flyvevåbnets Officersskole med baggrund i en bachelor i kemi og teknologi. Hun er gift og bor i Silkeborg.

EN "FIGHTER CONTROLLER" KAN BESKRIVES SOM FLYVEVÅBNETS "STUDIEVÆRT", der kommunikerer med flyene og giver dem opgaverne. En "fighter allocator" er produceren, der sørger for, at flyene har de rammer, som de skal operere i. For eksempel at reservere træningsområder og koordinere med civile luftfartsmyndigheder.

MERE KRIGER OG MINDRE ADMINISTRATOR

Kadetterne fra Flyvevåbnets Officerssskole bliver godt modtaget i Flyvevåbnet, men der er alligevel forandringer i uddannelsen undervejs.

TEKST CHRISTIAN BRØNDUM FOTO CLAUS BECH

MERE KRIGER, MERE FØRING og mindre administrator.

Sådan kan den forenklede profil af fremtidens kadet fra Flyvevåbnets Officerssskole tegnes, mener skolens chef, oberst Palle Mørkøre. Han indtog skolens pilotsæde i december sidste år, hvor han overtog en skole med fremgang i antallet af kadetter og tilfredshed i Flyvevåbnet, der aftager de færdiguddannede kadetter med den nye og kortere officersuddannelse i bagagen.

Palle Mørkøre var ved sin tiltræden klar over, at uddannelserne var ændrede og reduceret i tid - fra tidligere 48 måneder til nu 29 måneder.

- På grund af afkortningen opstod en periode, hvor der ikke var mange kadetter på skolen, men nu er vi i gang med opbygning og har p.t. 123 kadetter.

Palle Mørkøre er en af få officerer på chefniveau, der efter en årrække i civile job på universiteter og uddannelsesinstitutioner er vendt tilbage til Forsvaret, og som derfor kan sammenligne Forsvarets uddannelser med de civile. Umiddelbart falder det i øjnene, at Forsvaret til forskel fra de civile institutioner kender sine "kunder" - altså de enheder og værn, som aftager kadetter fra Forsvarets officerssskoler. Uddannelserne kan målrettes langt mere end civile uddannelser, hvor målgruppen er større og mere diffus.

- Vores kendskab til "kunderne" er en styrke, som civile uddannelsesinstitutioner misunder os, siger Palle Mørkøre.

Dertil kommer, at skolernes organisering som del af

Forsvarsakademiet og ekstern akkreditering udløser specifikke krav til undervisningens kvalitet.

- En officersskole kan hurtigt blive en isoleret ø, hvor der måske ikke sker så megen fornyelse. Det gør der derimod, når man er en del af en større institution, siger Palle Mørkøre.

- Mit indtryk er, at Flyvevåbnet ikke oplever, at kadetterne er blevet ringere på nogen måde. Tværtimod er de meget tilfredse med dem, der kommer ud. Der er ingen tvivl om, at vi har ramt målskiven. Men vi har ikke ramt "bull's eye" endnu, og derfor kigger vi løbende på uddannelsen. Man kan godt gøre mere ud af uddannelsen til "kriger" og "fører", for eksempel ved at gøre brug af en taktisk træner. Man kan så gøre mindre ud af uddannelsen som virksomhedsledere med fokus på drift. Det er en balance, som vi skal justere i takt med udviklingen i verdensbilledet omkring os. Med det, der sker i Arktis, Rusland, Ukraine og m.h.t. terrorisme, er vi på vej ind i et andet verdensbillede, end vi har været vant til. Det er vel også derfor, politikerne har besluttet at bruge flere penge på forsvar, siger Palle Mørkøre.

Han forstår godt, at kadetter som Katja Lund-Rasmussen oplever, at de umiddelbart har fået mest ud af funktionsuddannelsen, som de skal bruge som nyudnævnte premierløjtnanter.

Men funktionsuddannelsen kan ikke stå alene, understreger skolechefen.

- At flyve en flyvemaskine eller styre et lufterum som fighter allocator er i princippet et håndværk. Men dertil kræves en viden om koordination og ledelse. Meget af vores undervisning på officersskolen skaber forudsætningerne for, at man kan fungere som leder og motivere andre. I princippet kan man godt flyve en flyvemaskine uden at have en officersuddannelse. Men vi har truffet den beslutning, at man som pilot på et kampfly skal vide, hvad der foregår ude omkring i verden. Kadetterne skal have en ballast herfra, som vi kan bygge videre på, siger Palle Mørkøre.

Det ændrer dog ikke på behovet for at lægge mere vægt på taktisk træning i tiden på officersskolen.

- Den dag, premierløjtnanterne er blevet kaptajner og har job i et NATO-hovedkvarter eller er udsendt, så skal de forstå, hvordan man planlægger, genererer styrker og designer missionstyper, og det skal de lære på diplomuddannelsen. Det er derfor, jeg godt kunne ønske mig, at der bliver bedre mulighed for at træne dem undervejs eksempelvis i en taktisk træner. ■

MED
Military Equipment Denmark

+45 5943 0300 | info@med.dk | www.med.dk

CV9035 DK

Europæisk standard for
infanterikampkøretøjer

Fleksibelt system, der allerede
er i stand til at håndtere
fremtidens trusler

Udviklingspotentiale
for de næste 30 år

Moduler forberedt til dansk
behov for udvidet panserværns-
kapacitet samt beskyttelse mod
artilleri/panserværn

BAE Systems Hägglunds AB repræsenteres i DK af
Military Equipment Denmark A/S

BAE SYSTEMS

KEND DINE KONSULENTER

Alle konsulenterne i HOD har officersbaggrund, og de har indgående kendskab til det system, som de rådgiver medlemmerne om. **Hvis du har brug for hjælp, kan du her orientere dig** om, hvilke områder konsulenterne hver især sidder med.

Morten B. Nielsen

morten@hod.dk

Pensioner

- Tjenestemandspension
- Arbejdsmarkedspension

Juridisk bistand

Arbejdsskader

Socialt kapital

- Ansættelser

Veteranforhold

- Veteranpolitik
- Veteranforum
- Danske soldaterforeninger

Tjeneste og afsked ved begrænset egnethed

- FPSVEJL 401-0
- Konkrete sager

Den Overordentlige Invalidefonds Legat + Forsvarets Velfærdsfond

Forsvarets Sundhedstjeneste (FSU)

- Sundhedsfagligt Informationsforum

Elementer af Perspektivplan

Økonomivejledning for HOD LKA

Søren Wad Clausen

clausen@hod.dk

Løn- og ansættelsesvilkår for ledergruppen

- Militære ledere
- BRS
- AUDFM
- INFOCH/HJV

Overenskomster

- Forhandlingsoplæg
- Delegering af opgaver

POC for overenskomstansatte

Elementer af Perspektivplan

Steen Mikkelsen

steen@hod.dk

Chefgruppen

- PKVAL
- § 5
- Ansættelsesforhold

Forhandling af tillæg, herunder PKVAL, for ledergruppen

Uenighedsforhandlinger

Piloter

- Løn
- Tillæg
- Statuskommissioner

Forhandlingskurser Særlig pensionspulje (350 mio. kr.-puljen)

Åremålsansættelser

Statistik

Elementer af Perspektivplan

Carl Henning G. Johnsen

carl@hod.dk

Forhold for tillidsvalgte

- Hovedbestyrelsen
- Lokalfdelinger
- Repræsentantskab
- HOD vedtægter

Tillidsrepræsentanter

- Kurser
- Anmeldelser

Samarbejdsområdet

- USAM Samarbejdsudvalg

Politiske forhold

- Kurser og konferencer
- Beretning
- Perspektivplan
- Undersøgelser
- Strategisk samarbejde med HPRD
- HOD kommunikation
- HOD handlingsprogram

Forligsarbejde

- Hvidbøger
- Struktur

Sekretariatsvirksomhed for TOAC

- Samarbejdet i og med Akademikernes medlemsorganisationer

Kompetenceudvikling

- FMN Brancheudvalg
- Konkrete projekter

Officersuddannelser

- Akkrediteringer
- Videreuddannelser
- Efteruddannelser

Personalepolitik

- HR-målinger
- UHR-området
- HR-strategi

FOKUS

- Bestemmelser
- Anvendelse

Steen Gøtsche

goetsche@hod.dk

Arbejdstid

- Enkeltstager

Arbejds miljø

- Hviletidsregler
- AC Sekretariatsgruppe
- Psykisk arbejdsmiljø – stress
- FMN HSU UVA
- Branchearbejds miljørådet for Service og tjenesteydelser (BAR ST)

Aftaledatabase

- Vedligeholdelse

Struktur

- Bemandingssystem
- Stillingsoprettelse
- Anvendelse af hjemmевærnets frivillige og reservepersonel (DS 9)

Ferie

- Loven
- Vejledningen
- Forvaltning
- Feriegødtgørelse

Barsel

- Loven
- Vejledningen
- Forvaltning
- Orlov

Elementer af Perspektivplan

Hans Hartmann

hartmann@hod.dk

Tjenesterejser

- Udstationeringer (tjenesterejser o. 28 dage)
- Skattespørgsmål

Udstationeringer internationalt

- Udetillæg
- Udlån til andre ministerier
- Øvrige forhold

INTOPS

- Ydelser
- Arbejdstid
- Leave og frirejser
- Repatrieringer

Flyttegodtgørelse

- Forflyttelse og beordring under 2 år, 2-4 år, varigt.

Kadetter og OBU'er

- Velkomstbriefinger
- Evalueringskommissioner
- Lønforhandlinger
- Hvervning

Elementer af Perspektivplan

Hvis du har spørgsmål, er du altid **velkommen til at kontakte konsulenterne** i HOD.

**HOD tlf:
3315 0233**

FORSKNINGSBASERET MYNDIGHEDSBETJENING

Torben Toftgaard Engen og Hans Peter Michaelsen arbejder som militæranalytikere hos Center for Militære Studier ved Københavns Universitet, hvor de sammen med deres akademikerkolleger graver sig dybt ned i sikkerhedspolitiske udfordringer – lige fra den syriske borgerkrig til Danmarks kommende rolle i Sahel-regionen. **Jobbet giver en fantastisk platform for at blive hørt**, lyder det fra de to majorer.

TEKST OG FOTO LARS BO AXELHOLM

BORDENE I GÅRDEN VED DET TIDLIGERE KOMMUNE-HOSPITAL I KØBENHAVN er tætpakkede med unge, der spiser frokost i den bagende middagssol. En flok udenlandske studerende har tilsyneladende svært ved at finde frem til deres næste forelæsning og løber lettere fortvivlet rundt mellem de smukke bygninger fra 1860-erne. Skiltningen her er en katastrofe.

Major Torben Toftgaard Engen har heldigvis forudset udfordringerne i, at HOD's udsendte selv skal navigere frem til Center for Militære Studier, og har sendt sit mobilnummer i forvejen. Det bliver der brug for.

- Jeg frygtede det dér fuldstændig dynamiske og holistiske miljø, der er på et universitet. Ville jeg overhovedet passe ind med min militære baggrund? siger Torben Toftgaard Engen, mens han guider gennem labyrinten og frem til Institut for Statskundskab og Center for Militære Studier.

- Men til min store glæde opdagede jeg, at universitetet er nøjagtig lige som Hæren, der er lige så meget hierarki, fortæller han.

- Der er ingen forskel ... ud over, at de her på universitetet gør meget ud af sige, at der ikke er et hierarki. Du kan ikke set det, fordi der ikke er nogen uniformer, men en professor er det samme som en oberstløjtnant, og en dekan er en generalmajor. Det er de qua deres job, deres magt, ja selv deres lønramme. Men når du først har vænnet dig til det og har erkendt præmissen, så er det virkelig nemt for en officer fra Forsvaret at glide ind i det, siger han.

- Jeg har også lovet dekanen, at før jeg forlader universitetet, så skriver jeg en artikel til Universitetsavisen om,

at det kunne være sjovt at give dem alle sammen gradstegn på.

Udlånt i 2-3 år

Sammen med sin major-kollega Hans Peter Michaelsen er Torben Toftgaard Engen udlånt fra Forsvaret til Center for Militære Studier, hvor de begge bidrager med deres militære erfaring og netværk, når der skal udarbejdes rapporter til politikere og embedsværket om en myriade af sikkerhedspolitiske udfordringer. På papiret kaldes det 'forskningsbaseret myndighedsbetjening'.

- Vores arbejde er typisk rettet mod Forsvarets ledelse, Forsvarsministeriet og det politiske niveau. Men samtidig sørger vi også for, at vores arbejde bliver udgivet i en slags 'Maggi-terning', altså et memo, der giver et let læst overblik over de resultater, som vi er nået frem til. Det bliver også forventet, at vi skriver kronikker om emnerne, deltager i paneldebatter og optræder i medierne, for folkeligt oplysning er en meget høj grad af jobbet.

Torben Toftgaard Engen har senest været involveret i en rapport om Danmarks fremtidige engagement i Sahel-regionen. Og det kan ses på hans kontor, hvor store landkort over området i Afrika pryder væggen. Hos Hans Peter Michaelsen er det i stedet læssevis af materiale vedrørende kampflyet F35, der fylder borde og hylder.

De to majorer er udlånt i en periode på minimum to år, der dog som regel bliver forlænget til tre år. Fordi det tager tid at komme 'ind i den akademiske maskine' og få lært, hvordan man blandt andet skriver på den rigtige måde, og hvordan man arbejder med medierne. Begge dele får man grundig undervisning i.

TORBEN TOFTGAARD ENGEN

MILITÆR UDDANNELSE:

2014 - 2016 Master i Militære Studier, Forsvarsakademiet
2013 - 2014 Operations- og Føringsuddannelsen, Forsvarsakademiet
2006 - 2007 Videregående officersuddannelse, Hærens Officersskole
1998 - 2001 Officersgrunduddannelsen, Hærens Officersskole

HANS PETER H. MICHAELSEN

MILITÆR UDDANNELSE:

2005 Forsvarets Informatikvirksomhed
1998 - 1999 Forsvarsakademiet, VUT-II/L, Stabskursus
1994 - 1995 Flyvevåbnets Officersskole, VUT-I/L
1986 - 1989 Flyvevåbnets Officersskole, Officersgrunduddannelse
Kontrol- og Varsling.

- Det er fedt, at du får undervisning i at skrive i et mere levende sprog, som du har brug for, hvis du for eksempel skal skrive en kronik, forklarer Torben Toftgaard Engen.

- Normalt, når vi skriver tekster i Forsvaret, så er det jo meget 'lige på og hårdt' og fyldt med en masse indforståede termer og tekniske udtryk. Men når vi her skal formidle vores viden til den brede offentlighed, så skal du altså kunne fortælle en historie, og det sætter jeg stor pris på, at jeg har fået lært.

Selv om de to kolleger begge har rang af major, er de på forskellige steder i deres karriere. 60-årige Hans Peter Michaelsen, der har en baggrund i Flyvevåbnet, kan se frem til sin tjenestemandspension fra nytår, mens 47-årige Torben Toftgaard Engen, der har en baggrund i Hæren og Hjemmeværnet, er i sin anden stilling efter udnævnelse til major.

- Det er lidt usædvanligt, for normalt rekrutterer CMS én, der har lidt mere erfaring i sin grad, siger Torben Toftgaard Engen.

- Men det er altid majorer, der er udlånt, fordi oberstløjtnanter er for dyre, joker Hans Peter Michaelsen.

Alle kan søge

Tidligere blev forskerstillingerne hos CMS besat gennem udstikker-systemet, men nu bliver de opslået, så alle kan søge dem.

- Da jeg så, at muligheden var åben, tænkte jeg: hold da op, det passer lige mig, siger Hans Peter Michaelsen.

- Jeg kendte CMS rigtig godt i forvejen. De har tidligere boet på Forsvarsakademiet, hvor jeg også var ansat, og jeg havde deltaget i mange af deres konferencer og seminarer. Jeg har altid syntes, at det var et smadderspændende område, og da jeg så, at jobbet var ledigt, tænkte jeg, at det ville være perfekt at tage min sidste periode

af min militærkarriere herinde og komme til at arbejde med forsvars- og sikkerhedspolitik, som jeg interesserer mig meget for, siger han.

Med sin baggrund fra Flyvevåbnet, Forsvarsakademiet og FMI har Hans Peter Michaelsen blandt andet en stor indsigt i militærteknologi, og derfor passede han godt ind i nogle af de projekter, der var på vej hos Center for Militære Studier.

- De har jo brug for vores militære erfaring og ekspertise til at kombinere

- Vi kommer med netværket og operationserfaringer, og vi er med til at sikre, at det ikke kun er akademikere, der sidder og teoretiserer over tre-fire forskellige teoretiske perspektiver på for eksempel F35-kampflyet, pirateri eller cyberangreb.

Hans Peter H. Michaelsen, major

med det, som akademikerne kan. Det er også årsagen til, at CMS har officerer til låns for at bygge bro til militæret og få den militære indsigt. Vi kommer med netværket og operationserfaringer, og vi er med til at sikre, at det ikke kun er akademikere, der sidder og teoretiserer over tre-fire forskellige teoretiske perspektiver på for eksempel F35-kampflyet, pirateri eller cyberangreb.

Tid til at gå i dybden

Netop den dybe indsigt i de militære forhold og viden om, hvor man henter de rigtige informationer i militæret, er en kerneværdi, som de to majorer har med i rygsækken og ind på universitetet. Med deres egne ord sikrer de det fagligt militære islæt i en forskning, der ellers kunne risikere at ende som ren akademisk teori.

- Når du kombinerer akademikerne med vores viden, får du det bedste fra begge verdener. For eksempel har jeg netop siddet med en amerikansk forsker og undersøgt, hvordan vi får integreret F35-kampflyet i dansk forsvar. Hvordan har man gjort det i andre lande, hvordan gjorde vi tidligere med F16. I rapporten har vi så beskrevet, hvad man bør have fokus på, både politisk, militært og praktisk, og resultatet kan læses både af politikerne i Forsvarsudvalget og helt ned til Flyvestation Skrydstrup, forklarer Hans Peter Michaelsen.

Typisk vil man have en periode på 12 måneder til at undersøge en given problemstilling. Men da alle rapporter skal igennem en akademisk proces, den såkaldte peer review-proces, har Hans Peter Michaelsen og Torben Toftgaard Engen oftest ni måneder til opgaven.

- Det jeg godt kan lide er, at vi har tid til at gå i dybden. Vi har mulighed for at sætte os ud på sidelinjen og grave os igennem tingene, fordi vi netop ikke sidder i en projektgruppe med en stram deadline.

Hans Peter Michaelsen fremhæver muligheden for at gå i dybden og samtidig blive ekspert i sikkerhedspolitik som noget af det allerbedste ved jobbet som militær analytiker ved CMS. Men også muligheden for at blive hørt spiller en rolle:

- Jeg kom næsten direkte fra missioner og havde været ude i yderste led af fødekæden, siger Torben Toftgaard Engen.

- Jeg havde en lyst til at blive hørt. Her på CMS var der en mulighed for at komme med analyser og meninger direkte til det politiske niveau. Som yngre officer kan du nogle gange føle, at du ikke rigtig bliver hørt. Vejen fra dine meninger og op i systemet kan synes meget lang,

men her er den jo ekstremt kort. Det tiltaler mig rigtig meget, forklarer Torben Toftgaard Engen.

- Du skriver en rapport og præsenterer den, og så har du haft mulighed for at præge debatten. Så er det selvfølgelig op til de folkevalgte og departementet at gøre med den, hvad de nu finder rigtigt, men det gør bare afstanden rigtig kort. Dine rapporter bliver selvfølgelig trykprøvet mange gange herinde, og det er en større akademisk proces, men det er for mig en måde, hvor du selv får en helhedsforståelse for alle de politiske faktorer, der er omkring sikkerhedspolitik.

En del af spændingsfeltet

En del af jobbet, som Torben Toftgaard Engen ikke på forhånd var forberedt på, er den rolle, man som militær analytiker skal påtage sig i forhold til medierne. Det er en del af jobbet, at man stiller op, når journalisterne ringer.

- Lige pludselig bliver du brugt af pressen som ekspert. Det er selvfølgelig dejligt, at du får taletid, men det er samtidig også der, hvor du kan få røven på slibestenen, siger han.

Første gang Torben Toftgaard Engen skulle optræde som ekspert i medierne var, da Danmark i 2017 besluttede at indkøbe de franske Caesar 8X8 artilleri-pjecer.

- Berlingske Tidende ringer til forsvarsmini-

ster Claus Hjort Frederiksen, der siger, at det selvfølgelig er det rigtige materiel. Bagefter ringer journalisten til mig og spørger, om jeg synes, at det er en god idé at købe netop de franske artilleri-pjecer. Og jeg får så svaret, at næh, det synes jeg egentlig ikke. Jeg mente, at det ville være bedre at købe nogle pansrede artilleri-pjecer på bæltet, fordi de ville være bedre egnede i forhold til det nye trusselsniveau med Rusland. I stedet havde man købt artilleri, der var bedre egnede til indsættelse i Afghanistan. Så jeg sagde min mening, siger Torben Toftgaard Engen.

- Lige pludselig var det altså mig, Torben, der stod over for forsvarsministeren og forsvarschefen. Det var en lille sag, men pludselig var jeg havnet i det spændingsfelt, og det var jeg ikke forberedt på, siger han.

- Nu ved jeg, hvordan pressen fungerer: De skal have en politiker, en fagperson og en forsker. Det var egentlig ret ubehageligt, og jeg blev klar over, at når man stiller sig frem og siger noget, så spiller man op imod nogle andre i fuld offentlighed. Det er noget lidt andet, end når du bare sidder og er kæphøj ved fredagsmødet. ■

- Lige pludselig bliver du brugt af pressen som ekspert. Det er selvfølgelig dejligt, at du får taletid, men det er samtidig også der, hvor du kan få røven på slibestenen.

Torben Toftgaard Engen, major

Giving your capability the edge

Saab leverer førende produkter, tjenester og løsninger til det globale marked inden for militært forsvar og civil sikkerhed. Vi udvikler, tilpasser og forbedrer løbende ny teknologi til at imødekomme vore kunders skiftende behov.

Størstedelen af Saab's forretningsenheder er aktive i Danmark og leverer løsninger til Forsvaret indenfor forskellige områder. Saab Danmark A/S, lokaliseret i Sønderborg, leverer avancerede kommunikationssystemer til civile- og militære domæner - både lokalt og internationalt.

[Lær mere på saab.com](http://saab.com)

Det at være officer er et meningsfuldt hverv, som samtidig giver unikke oplevelser og ind imellem placerer den enkelte officer i helt særlige situationer. Officeren har bedt en række medlemmer fortælle om én episode i deres karriere, der stikker ud som noget særligt eller noget, som de aldrig havde forventet at havne midt i.

DELFINER I SOLNEDGANGEN

Når man sidder på agterdækket af et skib og ser delfiner hoppe og springe i skæret fra solnedgangen, kan det være **svært at tro på, at det rent faktisk er arbejde**. Det føles mere som at være midt i optagelserne af en stor Hollywoodproduktion.

TEKST VICKIE LIND FOTO CLAUS BECH

MAJOR KARSTEN MARRUP HAR SIN DAGLIGE GANG

blandt de smukke, gamle rødstensbygninger på Svane-møllen Kaserne i København. Han er chef for Center for Luftoperationer i Institut for Militære Operationer.

På majorens forholdsvis lille, sparsomt indrettede kontor med det for Forsvaret traditionelle gulbrune interiør skiller en farveklat i hjørnet sig ud. Et turkisblåt verdenskort med røde tegnestifter. Tegnestifterne markerer, hvor han har rejst arbejdsmæssigt, og en af de rejser står som noget særligt i hukommelsen.

Da han var nyudnævnt kaptajn tilbage i 0'erne, var han adjutant for chefen for Flyvevåbnet.

- Vi skulle til Grækenland, og det var et års tid inde i min tid som adjutant. Den her rejse var ret spektakulær, fordi den gik til Grækenland, det var om foråret, så der var sol og varme, og bare det var lækkert. Men så var det også i det regi, som hed European Air Chief Conference, hvor cheferne for de respektive flyvevåben i Europa mødes og taler om opgaver, problemer og opmærksomhedsområder, som de nu hver især har. Og det er bare spændende at deltage i, når man er en ung kaptajn. De diskuterede fastholdelse og rekruttering på tværs, nye samarbejder - altså i virkeligheden noget, som vi stadig diskuterer den dag i dag, siger Karsten Marrup.

Nok et krydstogtskib

Turen gik til Athen, til et "ganske udmærket hotel", som lå lige ud til kysten. Det er små tyve år siden, så det var, før det græske samfund manglede penge, og der var ikke sparet på noget som helst.

Som altid var der et standardprogram med emner, der var gennemgået hjemmefra, så alle vidste, hvad der skulle ske, hvad der skulle tales om, og hvilke holdninger

der var til hvert emne. Den sidste halve dag var sat af til et kulturelt indslag.

- På den her tur kom der så en færge, som nok nærmere var et krydstogtskib, som så lagde til foran vores hotel. Vi blev gennet ombord og sejlede ud til en lille ø i nærheden, hvor der var et militært museum. På vejen derud ligger vi så og tager sol på soldækket, og så bemærker jeg godt, at det siger 'klik', så jeg kigger op og ser, at generalen har taget et billede af mig, der ligger der. Jeg tænker bare, nå ja, det kan da være meget sjovt, og så tænker jeg ikke mere over det, fortæller Karsten Marrup.

Turen fortsætter og bliver beskrevet som hyggelig med afslappet stemning.

- Vi skal op og spise, og der er en utrolig lækker buffet, samtidig med at et lille græsk ensemble spiller et eller andet græsk musik. Jeg sætter mig på agterdækket, og solen begynder langsomt at gå ned lige i den retning, hvor jeg sidder og kigger. Og lige der, i solnedgangen, kommer fire-fem delfiner og hopper og springer op og ned. Der sidder jeg og tænker, at det næsten ikke kan være sandt, det her. Jeg er forholdsvis nyudnævnt kaptajn, og jeg får både løn og time- og dagpenge for at være her, siger Karsten Marrup og griner.

- Jeg måtte knibe mig selv i armen, for det var som at være i en scene midt i en film. Det var virkelig fantastisk, og jeg glemmer aldrig lige præcis det øjeblik.

Man skal klinge rent mentalt

For Karsten Marrup er mindet et øjeblik af en hel periode, han husker som noget specielt.

- Hele min tid fra 2000 til 2003 som adjutant i Flyvertaktisk Kommando kunne jeg tage og sige 'Det glemmer

Major Karsten Marrup er chef for Center for Luftoperationer i Institut for Militære Operationer ved Forsvarsakademiet i København.

jeg aldrig', fordi det var så fantastisk en tid. Der var rigtig mange oplevelser, både nationale, hvor man er med til møder, som giver indblik i noget, der ikke er mange kaptejner forundt, og så alt det andet, hvor vi har rejst ud og set og gjort alle mulige ting, husker Karsten Marrup.

Som adjutant kommer man tæt på sin chef, fordi man tilbringer så megen tid sammen. Derfor er det selvfølgelig også en fordel, hvis man matcher og supplerer hinanden i temperament og tankegang.

- Man arbejder meget sammen og ikke kun på kontoret. Man er ude og på rejser sammen. Man flytter ikke fysisk sammen bogstaveligt talt, men man er sammen hele tiden, så det her med at klinge rent mentalt, det betyder alt. Ellers tror jeg, at det må være et forfærdeligt job.

Tæt på toppen

Og så kan det have sin fordel senere i karrieren at have været tæt på toppen af systemet.

- Det med at være tæt på en general gør, at selve det at være general har afmystificeret sig for mig. De er helt almindelige mennesker, og jeg falder ikke bagover, når jeg møder en general, og det kan der ellers godt være en tendens til i vores system. Det har jeg taget med videre, og det kan være en fordel, når man skal rådgive,

På Karsten Marrups kontor hænger et verdenskort. Røde tegnestifter markerer, hvor majoren har rejst i arbejdsøjemed.

at berøringsangsten ikke er så udtalt, som den måske kunne have været. Og så har jeg stor respekt for selve generalarbejdet, for der er godt nok meget, siger Karsten Marrup.

Og så var der lige det der med fotoet, som generalen lidt overraskende tog af sin adjutant under solbadningen på dækket.

- Senere samme år blev jeg gift, og da fik jeg en flaske whisky af generalen. Vedlagt var et kort, som så var fotoet af mig, der ligger og tager sol, og så står der 'Det her er, hvad din mand laver, når han arbejder for sin chef. Med venlig hilsen, hans chef'. Det, synes jeg nu, var meget sjovt. ■

Vælg Tryg og få ekstra **fordele**

HOD har en attraktiv aftale med Tryg om forsikringer til medlemmerne. Aftalen giver dig fordele og services, som er med til at gøre din hverdag tryg.

Vælg os og få blandt andet:

- hurtig hjælp døgnet rundt
- rabat på forsikringer
- Tryg Bolighotline - rådgivning om skader i dit hjem
- mulighed for bonus på typisk 8 % (fra Trygs hovedejer Tryghedsgruppen)

Læs mere på tryg.dk/partner/hod eller ring til os på 70 33 25 25

Det handler om at være

ET HOD MEDLEM KONTAKTEDE SEKRETARIATET, FORDI HAN HAVDE VÆRET UDSENDT og efter aftale var rejst hjem to dage tidligere end egentlig planlagt. Den oprindelige plan hed afgang en given fredag, men da opgaven blev løst tidligere, og pågældende fik godkendelse fra sin nærmeste chef til at rejse hjem allerede onsdag, forsøgte han at få ændret rejsen, som Forsvaret havde bestilt til ham, så han kunne komme tidligere hjem.

REJSEN, som var booket, kostede ca. 2700,-kr og krævede to mellemlandinger, men pågældende kunne selv booke en rejse hjem de to dage tidligere for 900,-kr og så kun med én mellemlanding.

UD OVER EVENTUEL REFUSION i rejsens pris ville arbejdsgiver spare 2 x søøvelsesdage (ca. 2800,-kr) samt omkostninger til hotel m.v.

PÅGÆLDENDE FIK AFSLAG på godtgørelse fra Forsvarsministeriets Regnskabstjeneste, men endte alligevel med selv at booke og betale rejsen hjem, mens arbejdsgiver kunne spare søøvelsesdagene samt omkostningerne til hotel m.v.

HOD MENER, at Forsvaret burde se mere pragmatisk på medlemmets sag, specielt set i lyset af at han havde fået accept til at slutte tidligere, samt at Forsvaret reelt sparer penge på honoreringen af søøvelsesdage.

Konsulent Steen Gøtsche

OFFICEREN

Nr. 5/2019, 28. årgang

ISSN: 2445-5326
Fagbladet Officeren er udgivet af
Hovedorganisationen af
Officerer i Danmark (HOD)
Olaf Palmes Gade 10
2100 København Ø.
Tlf. +45 3315 0233
Fax: +45 3314 4626
www.hod.dk

Facebook: Hovedorganisationen af
Officerer i Danmark

Ansvarshavende redaktør:
Oberstløjtnant Niels Tønning
+45 2237 3966
niels@hod.dk

Redaktør:

Pressechef Vickie Lind
+45 5159 0742
vickie@hod.dk

Grafisk design:

Gregorius DesignThinking

Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

Annoncer:

Knak's Kommunikation
Dragstrupvej 12, Dragstrup
3250 Gilleleje
Annoncechef Casper Aistrup
cha@oceanmedia.dk
+45 3154 0300

Annoncepriser:

1/1 side: kr. 9.450
1/2 side: kr. 5.850
1/4 side: kr. 3.500
1/8 side: kr. 2.350
Priserne er inkl. 4 farver.

Redaktionen forbeholder sig ret til
at afvise annoncer, der strider mod
bladets tone og ånd.

Deadline for indlæg og annoncer:

Blad nr. 6/2019: 11. november
Som udkommer: 11. december

Abonnement: 828,- kr. pr. år.

Redaktion afsluttet den
10. oktober 2019.

Kontrolleret oplag: 5.122 i perioden
1. juli 2017 – 30. juni 2018

Fagbladet Officeren er via
trykkeriet Jørn Thomsen Elbo
A/S certificeret efter følgende
internationale standarder:
ISO 14001 miljøcertificering, ISO 9001
kvalitetscertificering, FSC-certificering og
SvaneMærket.
Magasinet er trykt på miljørigtigt papir
med vegetabiliske farver.

6

– Toppen af karrieren var nok som major og stabsofficer i Forsvarskommandoens Studiesektion – og endnu mere, da jeg var major i Departementet. Der sidder man på toppen af det hele og har som major utrolig stor indflydelse. Det var virkelig sjovt.

Christian Arildsen, oberst

Læs: Oberstens sidste tjenesterejse

DANMARK

PP

SORTERET MAGASINPOST
ID. NR.: 42280

Udsendes af:
Portoservice
Postboks 9490
9490 Pandrup

Vedr. adresseændringer kontakt
venligst HOD's sekretariat
Olof Palmes Gade 10,
2100 København Ø
Mail: hod@hod.dk